

Generácie

Ročník 6, číslo 1-2 / 2017

Magazín pre aktívnych seniorov

AKTIVITY ZKS NA DOMÁCOM AJ MEDZINÁRODNOM POLI

POZDRAV JUBILANTOVI

*Ako ten čas rýchlo letí
všedných dní rad, občas sviatky
a zrazu tak divno Vám je,
keď sa letmo obzriete späť.*

*Zrakom duše pátrate v diali,
spomienky sa roja v myslí,
tie, čo radosť prinášali,
i čo smútok v dušu vtisli.*

*Mnohé chvíle v prešlom žití,
ťažké boli ako jarmo,
ale v srdci človek cíti,
že tie roky nežil darmo.*

*Pre všetky tie šťastné chvíle,
pre tých, čo sú naokolo,
pre všetko, čo je tu milé,
žiť tie roky sa oplátilo.*

*V ďalšej Vašej žitíia púti
jedným tónom srdcia vravia,
jedným hlasom želajú Vám,
nech Vám dá Boh šťastia zdravia.*

*Jana Balincová
ZKS klub Čajkov*

*Pri príležitosti 95. narodenín
pána Jozef Tesáka.*

Editoriál

AKTIVITA NÁM PRISTANE

Krásne životné jubileá popredných funkcionárov Združenia kresťanských seniorov Jozefa Tesáka a Ivana Kravjanského sú nielen príležitosťou na úprimné gratulácie a poďakovania. Hovoria ešte čosi viac. Nie je asi náhoda, že takýto vek dosiahli ľudia, ktorí svoj život vrchovato plnili službou nielen sebe, ale najmä rodine a širšiemu spoločenstvu. Sú istým spôsobom symbolom toho, čím

už viac než dvadsať rokov je a ďalej chce byť naša seniorská organizácia.

Toto vydanie časopisu Generácie je celkom dobrou vzorkou jej činnosti a aktivít na všetkých úrovniach a v rôznych oblastiach. Dobrým základom je predovšetkým to, čo sa deje v približne osemdesiatke klubov a osmičke územných celkov. Zájazdy, besedy, výstavy, spoločenské posedenia, kultúrne programy aj turistika a športové zápasia. A k tomu duchovný rozmer, aký nenájdeme v žiadnej inej organizácii a svoje najvýraznejšie vyjadrenia nachádza v podobe seniorských púť, najmä v Levoči, ale aj na Starých Horách a v Šaštíne.

Kolektívnu skúsenosť a múdrosť tisícok našich členov potom môžeme zodpovedne tlačiť na tej najvyššej rovine či už na domácom alebo medzinárodnom poli. Zástupcovia ZKS sú veľmi iniciatívni v najdôležitejšom vládnom poradnom zbore pre otázky staršej generácie, Rade vlády pre práva seniorov a prispôbovanie verejných politik procesu starnutia populácie. Tento oficiálny názov je dosť dlhý a krkolomný, ale nie samoúčelný. Vyjadruje najmä to, že ide o problematiku, ktorá sa týka nielen starších, ale čoraz výraznejšie celej spoločnosti.

A ZKS je tiež dôležitou súčasťou najsilnejšej medzinárodnej organizácie tohto druhu, Európskej únie seniorov. Ešte máme v živej pamäti účasť našej početnej delegácie na jej kongrese v krásnom belgickom meste Leuven. Nedávno vo Viedni prebehla už tradičná letná akadémia a tiež výkonný výbor ESU. Na ňom sme avizovali, že ZKS je na jeseň 2018 či jar 2019 pripravené organizovať regionálnu konferenciu Európskej únie seniorov. Tým sa ešte výraznejšie zapíšeme do mapy medzinárodných podujatí.

Áno, aktivita pristane aj seniorom, či už organizáciám, alebo každému z nás. Môže mať rôznu podobu, tak ako je mnohostranná činnosť Združenia kresťanských seniorov a jeho členov. A naši vzácní jubilanti nech sú nám v tom najlepším príkladom.

Miloš Nemeček

Generácie

MAGAZÍN PRE AKTÍVNYCH SENIOROV

NEPREDAJNÉ
Štvrťročník, ročník 6, číslo 1-2
September 2017

Vydavateľ:
Združenie kresťanských seniorov Slovenska
Bajkalská 25
821 01 Bratislava
IČO: 31 745 741

V spolupráci so spoločnosťou
NAUTILUS DJ, s.r.o.,
Nevádzova 5, 821 01 Bratislava.
Poštová adresa: P.O.Box 50,
820 07 Bratislava 27
IČO: 35 898 500
www.nautilusdj.sk

Šéfredaktor:
PhDr. Miloš Nemeček
nemecek@goodwill.eu.sk
+421 905 767 577

Editor:
Ing. Juraj Púchlo
jpuchlo@nautilusdj.sk
+421 948 303 723

Výroba a odbyt:
Mgr. Jana Čierniková Kolesárová
jciernikova@nautilusdj.sk
+421 915 727 917

Predseda redakčnej rady:
Jozef Mikloško

Spolupracujúci partner:
Občianske združenie Bagar

Vizuálna koncepcia a layout:
Vladimír Minda,
Yodea, s.r.o.

Grafické spracovanie:
Yodea, s.r.o.

Foto:
archív NAUTILUS DJ, s.r.o.,
stock.xchng.com, dreamstime.com,
www.shutterstock.com

Označenie inzercie:
(kp) - komerčná prezentácia
(pti) - platená textová inzercia

Registrované v evidencii periodickej tlače pod
evidenčným číslom EV 4503/11
ISSN 1339-8504

Materiály uverejnené v časopise Generácie nie je
možné bez súhlasu redakcie publikovať, ani inak
používať v akejkoľvek forme

**VYCHÁDZA S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ
A RODINY SR**

V tomto čísle nájdete:

6. Aktivity Združenia kresťanských seniorov
10. Letná akadémia vo Viedni
12. Rada vlády o právach starších
14. Predstavujeme Fórum kresťanských inštitúcií
16. Hovoríme s primátorom Levoče Milanom Majerským
18. Kresťanskí seniori na jubilejnej púti v Levoči
20. Spomíname na Janku Klasovú
22. Jozef Tesák má deväťdesiatpäť
23. ZKS podporilo akciu Hrdí na rodinu
24. Ing. Ivan Kravjansky – deväťdesiatnik
26. Kresťanskí seniori v Trenčíne jubilujú
28. Trenčianski seniori v Prahe
30. Príťažlivá Banská Štiavnica
31. Zaujímavá návšteva Čerína
32. Taliani a Taliansko – krajina priateľská aj k seniorom
34. Možnosť získať ocenenie SENIOR FRIENDLY
36. Duslo Šaľa sa stará o seniorov
38. Podotek sa stará o Váš pohyb Individuálny a ľudský prístup
41. Púť k Madone Žitného ostrova
42. Čertov rád privíta seniorov
44. Nová kniha Jozefa Mikloška
46. Športový deň v Partizánskom

AKTIVITY ZDRUŽENIA KREŠŤANSKÝCH SENIOROV

Pre ilustráciu celoštátnych aktivít ZKS v prvej polovici roku 2017 stručnú správu za mesiace január-júl začnem programom ostatného zasadania Ústredia ZKS, ktoré sa uskutočnilo 13.júna v Bratislave. Vidno z neho, s čím sa ZKS momentálne zaoberá.

pre seniorov, športové súťaže, elektronizácia, zájazdy, kultúrne podujatia, púte).

K jednotlivým bodom programu sa konsenzom prijímajú závery, ktoré sa na ďalšom zasadaní kontrolujú.

1. Privítanie a modlitba, úvodné slovo, schválenie programu
2. Kontrola zápisu zasadania Ústredia ZKS-Prešov (11/2016)
3. Správa o čerpaní financií Ústredia ZKS za rok 2016, členské príspevky, stav členskej základne
4. Plán finančných kontrol v roku 2017, plán práce Ústredia ZKS na rok 2017
5. Otázky vydávania časopisu ZKS

Generácie v roku 2017

6. Príprava novej webovej stránky ZKS
7. Seminár ZKS 2017 „Starnutie populácie a solidarita generácií“
8. Medzinárodná spolupráca ZKS v roku 2017
9. Zhodnotenie regionálnej konferencie ESU „Ako zlepšiť kvalitu života seniorov“, 10.-12.03.2017, Praha
10. Informácie o stave schvaľovania nových projektov ZKS
11. Informácie o činnosti Územných centier ZKS v roku 2017
12. Rôzne (činnosť Rady vlády

ZKS bolo založené ako občianske združenie v roku 1995, odvtedy je aktívnym členom Európskej únie seniorov (ESU). Členská základňa ZKS je vo všetkých krajoch SR, máme asi 4500 členov, ktorí sú združení v 77 kluboch. V každom VÚC je zriadené Územné centrum na čele s voleným predsedom. Ústredným orgánom ZKS je predsedníctvo, volené Valným zhromaždením na štyri roky, na jeho čele je predseda. Posledné VZ s voľbami funkcionárov bolo v auguste 2015. Ďalším orgánom je Ústredie, ktoré sa skladá z členov predsedníctva, zástupcov regiónov a kontrolnej komisie (20 ľudí).

NA VŠETKÝCH ÚROVNIACH

Činnosť ZKS prebieha na celoslovenskej, regionálnej a klubovej úrovni. ZKS má štyroch členov v Rade vlády pre práva seniorov a prispôsobovanie verejných politík procesu starnutia populácie (J. Mikloško, M. Nemeček, J. Uhnák a J. Gašpar). Jej posledné zasadanie bolo 30.6.2017 v Bratislave. Do plánu činnosti na október 2017 Rada

schválila návrh členky Predsedníctva ZKS V. Čeplíkovej : ZKS pripraví iniciatívny materiál pod názvom: „Aktívna podpora a zvýšenie povedomia v spoločnosti, systému delenia pracovných miest v pracovno-právnych vzťahoch s dôrazom na seniorskú populáciu (55+)“.

Medzi vyše 50 kresťanskými organizáciami je ZKS aktívnym členom Fóra kresťanských inštitúcií,

ktorého členom predsedníctva je zástupca ZKS Peter Mach. Okrem iného týždenne organizuje turistické výlety seniorov po okolí Bratislavy.

V tomto roku ZKS oslavuje 22 rokov činnosti. Sme o niekoľko mesiacov staršou organizáciou ako Európska únia seniorov, druhým najväčším celoslovenským združením staršej generácie. Snažíme sa o zmysuplné prežitie života seniorov a ich dôstojné začlenenie do spoločnosti. Našou náplňou sú stretnania, prednášky, školenia, kultúra, púte, šport, semináre, zájazdy.

Spájame seniorov na miestnej, regionálnej a celoslovenskej úrovni k aktívnemu zapojeniu do spoločenského života, vyjadrovaniu sa k spoločenským problémom a k ich riešeniu. Cieľom združenia je teda zvýšenie kvality života seniorov, ich participácia na živote spoločnosti, rozvoj duchovného a hmotného dobra a podporovanie medzigeneračnej solidarity a spolupráce.

Zameriavame sa aj na zvýšenie bezpečnosti seniorov, zlepšenie ich právnej a finančnej gramotnosti a informačných a komunikačných schopností seniorov.

Každoročne organizujeme tri celoštátne púte. Aj tohto roku bola najväčšou v Levoči (5.7.2017) za účasti asi desaťtisícov seniorov, pripravuje ju ÚC Prešov. Ďalšia tradičná púť ZKS bola na Starých Horách (10.5.2017) za účasti biskupa Mons. Mariána Chovanca pri príležitosti 100-ročnici fatimských udalostí. Posledná celoštátna púť bola v Šaštíne 12.9.2017 za účasti biskupa Mons. Jozefa Halka.

Každý rok sa zúčastňujeme aj Vianočných trhov v Bratislave, Dní rodiny, Dní matiek a Sociálnych dní, ktoré organizuje FKI. Tradične pred Veľkou Nocou organizujeme v kostole jezuitov v Bratislave Triduum za veľkej účasti seniorov (tohoročné bolo 15.-17.3.2017). Pravidelne pripravujeme za účasti asi 100 seniorov športové súťaže. V Partizánskom boli 3.6.2017, v Nitre boli 14. Kalvárske olympijské hry seniorov 9.9.2017. Organizujeme aj kultúrne a poznávacie zájazdy členov ZKS po Slovensku a do zahraničia.

Máme webovú podstránku na www.jozefmiklosko.sk, v skúšobnej prevádzke je nová reprezentačná stránka na www.seniorizks.sk, ktorú v tomto roku otvoríme pre verejnosť.

HLAVNÉ ZÁSADY

ZKS je riadnym členom Európskej únie seniorov (ESU), medzinárodnej seniorskej organizácie, ktorá združuje 41 členských organizácií z 27 krajín s viac než miliónom členov. Vo Výkonnom výbore ESU pracuje J. Mikloško a M. Nemeček. Delegáti ZKS sa aktívne zúčastnili regionálnej konferencii ESU v Prahe (10.-12.3. 2017), Letnej akadémii ESU vo Viedni (30.6.-2.7.2017), zúčastnia sa aj regionálnej konferencie v Mníchove (28.-30.9.2017). ESU bola založená v roku 1995 v Madride. ZKS, ako prvá organizácia seniorov v postsocialistických krajinách, bola založená o niekoľko mesiacov skôr, v marci 1995. Jej zakladateľom a prvým predsedom bol Ján Benček.

ESU je strešná organizácia seniorských organizácií, ktorých materské strany sú členmi Európskej ľudovej strany (EPP) v Bruseli. Slovensko v ESU reprezentuje ZKS. Členovia ZKS nie sú automaticky

členovia KDH, ale KDH zastrešuje ZKS v EPP. Hlavné zásady ESU, ako to ukázal minuloročný kongres a ďalšie regionálne konferencie sú:

- Žiadna diskriminácia podľa veku, dôstojnosť života a účasť v ňom.
- Vytvorenie spoločnosti priateľskej k seniorom. Pozitívny prístup k starnutiu a podpore seniorských aktivít.
- Aktívne starnutie a celoživotné vzdelávanie. Pracovný trh, ktorý umožňuje seniorom pracovať dlhšie.
- Ľudská dôstojnosť pre najzraniteľnejších, najmä postihnutých chudobou, zhoršeným zdravím a osamelosťou.
- Vzájomné spolupráca a preberanie skúseností v rámci európskeho sieťovania seniorských organizácií.

Tieto princípy sa snažíme zahrnúť aj do našich akcií.

ČO JE PRED NAMI

Predseda ZKS často vystupuje v médiách a na facebooku. Je členom Rady KDH za ZKS, v roku 2017 znova zvoleným členom Predstavenstva Spolku slovenských spisovateľov a predsedom Pi-klubu seniorov - spisovateľov, umelcov a hudobníkov.

Od roku 2012 ZKS vydáva 3-4 krát ročne časopis Generácie s podporou MPSVaR na tlač. Aj v roku 2017 vydáme 3 čísla šiesteho ročníka časopisu Generácie, toto je jeho prvé číslo. Čakali sme s ním až po podpísaní finančnej dotácie. Časopis sa šíri bezplatne, distribuuje sa územným celkom, klubom a členom ZKS, viacerým zariadeniam sociálnych služieb, samosprávam a pri rôznych konferenčných a kultúrnych podujatiach. V časopise dávame priestor seniorským aktivitám v najrôznejších oblastiach, informáciám z pútí, kultúry, turistiky

a športu. Pozornosť venujeme tiež seniorom - jubilantom, ktorí aj vo vysokom veku šíria heslo: „Starnúť s radosťou v srdci“. Aktívne sa podieľame na šírení myšlienok základného strategického dokumentu Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, na tvorbe ktorého sme sa zúčastňovali.

Hlavná konferencia ZKS tohto roku bude mať názov „Starnutie populácie a solidarita generácií“, uskutoční sa na úrovni Bratislavského samosprávneho kraja na jeseň 2017. Jej témami budú:

- Starnutie populácie a vplyv na verejné financie, rozpočtová zodpovednosť.
- Dlhodobé koncepčné a strategické riešenie dôchodkového systému
- Demografický vývoj Európy a Slovenska, fakty a štatistiky.
- Efektívne integrovanie seniorov do spoločnosti, zmena prístupu spoločnosti k seniorom, využitie ich vedomostného potenciálu a skúsenosti.
- Úspešná medzigeneračná spolupráca členských krajín EÚ.

- Ekonomické aspekty starnutia populácie, strieborná ekonomika a prognózy.
- Zamestnanosť seniorov a ich účasť na programoch celoživotného vzdelávania.

V súčasnosti máme v schvaľovacom štádiu aj ďalšie projekty. Na Ministerstve vnútra SR projekt „Prevencia trestnej činnosti páchanej na senioroch“ ohľadom školení o bezpečnosti seniorov a na BSK

projekt o medzigeneračnej spolupráci a starnutí populácie. Projekt „Škola aktívneho starnutia a solidarity“, ktorý sme podali na Ministerstvo spravodlivosti SR ohľadom výchovy seniorov k ľudským právam, nebol schválený bez udania dôvodov.

Jozef Mikloško, predseda ZKS
Foto: Peter Mach, Vlado Kuric,
Michal Koniar

LETNÁ AKADÉMIA VO VIEDNI

Iba kúsok od zámku Schönbrunn, letného sídla vládcov Rakúsko-Uhorska, leží v krásnom parku Springer Schlössl. Rozľahlá vila v podobe zámku, ktorú si pred koncom devätnásteho storočia dal postaviť barón Springer, bohatý podnikateľ, ktorý okrem iného vlastnil veľké statky na západnom Slovensku. Dnes je tu politická akadémia Rakúskej ľudovej strany a každý rok na prelome júna a júla v týchto priestoroch prebieha letná akadémia Európskej únie seniorov (ESU). Združenie kresťanských seniorov Slovenska patrí k jej najstarším členom a na tomto podujatí sa naši zástupcovia pravidelne a aktívne zúčastňujú.

zámočku skromnejšia historická budova, kde sú priestory na rokovania a štúdiu a novodobá stavba hotela a reštaurácie.

V tomto prostredí viedenskej noblesy sa rakúski priatelia a hostitelia právom chcú ukázať. Veď sesterský Seniorenbund, seniorská organizácia kresťanských demokratov, sa má naozaj čím pochváliť. S približne 320 tisícmi členov je najsilnejšia tohto druhu na kontinente a príklad si možno vziať najmä z toho, ako starší kresťanskodemokratickí aktivisti a politici, od miestnej až po najvyššiu úroveň, vo vyššom veku aktívne pokračujú na tejto pôde.

Kým sa budeme viac venovať podujatiu ešte krátko o tomto mieste. Areál kúpil barón Springer od rodiny Huegel – barón Huegel bol vrchným záhradníkom Márie Terézie a svoju nádhernú záhradu vybudoval súčasne s veľkorysým parkom, obklopujúcim Schönbrunn. A vilu či zámoček si dal postaviť od chýmych architektov Fellnera a Helmera, najznámejších tvorcov divadiel

a koncertných sál, ktorých po celej Európe postavili okolo päťdesiat, medzi nimi historickú budovu Slovenského národného divadla.

RAKÚSKE SKÚSENOSTI

Vila v štýle viedenského historizmu bola taká vydarená, že ju dali odkopírovať srbský kráľ Milan v Belehrade aj maďarský aristokrat gróf Károlyi. Teraz je to uprostred parku komplex troch budov, popri

Príkladom môže byť Andreas Khol, ktorý bol celých desať rokov na čele Seniorenbundu. Pred tým bolo dlho v špičkovej politike, v rokoch 2002 až 2006 prezidentom rakúskeho parlamentu a ihneď po tomto vrchole ho vo veku 66 rokov zvolili na najvyšší

post kresťanskí seniari. Ľudová strana ho vlani dokonca nominovala ako svojho kandidáta do prezidentských volieb, rovnako ako predstaviteľ druhej koalície, sociálnodemokratickej strany, však neuspel. Jeho nástupkyňou v Seniorenburde sa stala Ingrid Korosec, dlhoročná podpredsedníčka, ktorá bola predtým okrem iného generálnou sekretárkou Ľudovej strany.

Tieto väzby medzi rakúskymi kresťanskými demokratmi a kresťanskými seniormi spomínam celkom zámerne, mali by byť aj u nás inšpiráciou pre výraznejšiu podporu zo strany KDH. Ale späť do Viedne. Práve Ingrid Korosec letnú akadémiu otvárala, podujatie bolo pod záštitou najvyšších predstaviteľov Ľudovej strany a jeho prvá časť, ako obvykle, bola venovaná najmä rakúskej problematike. Niekedy je to až príliš lokálpatriotické, na druhej strane skúsenosti rakúskych kolegov a susedov sú v mnohom podnetné.

BUDÚCNOSŤ EURÓPY

Letná akadémia sa niesla v znamení hlavnej témy s názvom „Európa – naša budúcnosť“. Ako zdôraznila prezidentka ESU An Hermans,

niet sporu, že spoločná Európa, odmietajúca populizmus a extrémizmus a vychádzajúca zo spoločných európskych hodnôt, je najlepším zázemím pre jej občanov a tiež seniorov.

Ďalší priebeh akadémie možno rozdeliť na dve časti. V prvej išlo najmä o pohľad odborníkov na aktuálne dianie na kontinente, v druhej o aktivity ESU a jej členských organizácií.

Vít Novotný, český expert Martensovho centra, zhrnul vcelku známe fakty o demografickom vývoji, v takomto ucelenom pohľade však ešte viac vyniká naliehavosť riešiť problémy a výzvy, spojené so starnutím populácie. Ďalší rečníci vyjadrovali istý optimizmus, ktorý niekedy má až príliš trúfalý prívlastok „Euópska jar“, zároveň však netajili zložitosti napríklad pri téme spoločnej európskej sociálnej politiky. Na záver, ako obvykle, sa predstavila pestrá paleta činnosti národných

organizácií a pohľad na budúce aktivity Európskej únie seniorov. Tá okrem iného každý rok usporadúva niekoľko regionálnych konferencií spoločne s niektorou národnou organizáciou. Pre náš geografický priestor ju už dva razy úspešne hostili naši českí priatelia. Pre najbližšiu budúcnosť teraz ponúklo úlohu organizátora Združenie kresťanských seniorov Slovenska. Na jeseň 2018 alebo na jar 2019 teda s veľkou pravdepodobnosťou privítame u nás kresťanských seniorov z viacerých krajín strednej a východnej Európy.

Miloš Nemeček

RADA VLÁDY O PRÁVACH STARŠÍCH

Problematika dôchodkov a sociálnych služieb boli hlavnými témami dvoch zasadnutí Rady vlády pre práva seniorov a prispôsobovania verejných politík procesu starnutia populácie, ktoré sa odohrali v priebehu prvého polroku 2017. Prvé v polovici marca, druhé na záver júna a je celkom logické, že v popredí boli práve tieto otázky, ktoré v konkrétnej podobe zrejme najviac zasahujú do života staršej generácie a vzhľadom na starnutie populácie sa čoraz významnejšie dotýkajú celej spoločnosti.

K tomu, čo v tomto smere zaznelo na zasadnutiach, sa dostaneme podrobnejšie. Na marcovej Rade vlády bol však na programe ešte ďalší mimoriadne závažný bod. Bola o informácia o Správe nezávislej expertky o využívaní všetkých práv staršími ľuďmi a širšie súvislosti, vyplývajúce z tejto správy.

STARŠÍ NEMAJÚ STREŠNÝ DOKUMENT

Ľudské a občianske práva sú zakotvená vo viacerých zásadných dokumentoch na ele so Všeobecnou deklaráciou ľudských práv, Medzinárodným paktom o občianskych a politických právach a Medzinárodným paktom o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. Organizácia Spojených národov k nim priradila

Dohovor o právach dieťaťa, Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím i Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien. Seniori, ktorých počet prudko rastie, zakrátko podielom na populácii predstihnú deti a stanú s tak najpočetnejšou skupinou, však dosiaľ obdobný strešný dokument nemajú.

Správa nezávislej expertky je vyjadrením skutočnosti, že o jeho potrebe sa už dlhšie a v poslednom čase čoraz intenzívnejšie hovorí. Veľmi konkrétne tieto otázky priblížil člen Rady vlády Peter Guráň, ktorý už osem rokov pracuje v Úrade vysokého komisára pre ľudské práva v Ženeve. Na tejto pôde vznikla pracovná skupina, ktorá sa zaoberá možnosťou vypracovať komplexnú konvenciu, Dohovor

o ochrane práv starších ľudí. Význam takéhoto dokumentu, ktorý by zhrnul tieto práva, dosiaľ rozptýlené vo viacerých iných, je tiež ten, že je záväzný, monitorovaný a umožňuje dávať odporúčania vládam.

Prípravný materiál v tomto smere našiel podporu približne desiatky štátov Európskej únie, Slovensko je tu skôr zdržanlivé. Jednou z príčin môže byť, ako uviedol Jozef Mikloško, že v ľudskoprávnych debatách sa objavujú aj veľmi kontroverzné snahy. V konečnom dôsledku však panuje zhoda, že vyvážený medzinárodný dokument najvyššieho rangu o právach starších ľudí by bol významným prínosom.

DVAKRÁT DÔCHODKY

Dôchodky boli na programe na marcovom aj júnovom zasadnutí. V marci to bol už viac než desaťročné neriešený problém starodôchodcov, teda ľudí, ktorým bol dôchodok vypočítaný pred zásadnou zmenou legislatívy 1. januára 2004. Nedostatočné zohľadnenie zásluhovosti takto znevýhodnilo viac než stotisíc poberateľov dôchodkov, viacerí v úhrne prišli aj o tisícky eur. Teraz konečne došlo aspoň k čiastočnému napraveniu krivdy.

Dôchodky pre 88 tisíc poberateľov sa individuálne prepočítavajú, nejde o jednotné sumy, v priemere však ide o mesačné zvýšenie o 45 €. Pre menšiu časť najstarších dôchodcov (ide o 13 tisíc), ktorým bola výška penzie vyrátaná ešte pred októbrom 1988, sa pridáva zhodne 25,50 €. Tieto kroky budú stáť štátny rozpočet na budúci rok približne 50 miliónov eur a v priebehu roku 150 miliónov. Po trinástich rokoch sa napokon našiel kompromisný model na základe politickej zhody aj prijateľnosti pre

verejné financie, ktorý v diskusii ocenili aj viacerí členovia Rady.

Na júnovom zasadnutí bola na programe valorizácia dôchodkov od roku 2018. Ide o riešenie dilemy medzi valorizáciou o dôchodcovskú infláciu či zvýšenie o pevnú sumu. Keďže inflácia je v posledných rokoch takmer nulová, znamenalo by to minimálne, doslova nedôstojné zvýšenie. Pevná suma zasa znevýhodňuje vyššie dôchodky, princíp zásluhovosti. Preto od budúceho roku nastúpi systém, ktorý kombinuje obe možnosti.

Zákon stanoví minimálnu mieru valorizácie dôchodkov o pevnú sumu vypočítanú ako 2 % z priemerného dôchodku. V praxi to bude znamenať, že pri priemernom starobnom dôchodku 420 € sa penzie zvýšia o 2 % z tejto sumy, teda o 8,40 €. To sa bude týkať veľkej väčšiny dôchodkov, približne do hranice 940 € mesačne. Až nad ňou je výhodnejšia valorizácia podľa indexu dôchodcovskej inflácie, ktorý s v roku 2018 očakáva na úrovni 0,9 percenta. Čiže tí, ktorí majú vyšší dôchodok a takýto prepočet je pre nich výhodnejší, dostanú zvýšenie podľa tohto vzorca, ďalší o spomínaných 8,40 €.

SOCIÁLNE SLUŽBY

Ďalším dlhodobým a pre starších mimoriadne vážnym problémom je téma sociálnych služieb. Či už ide o zariadenia pobytového charakteru alebo služby, poskytované starším v ich domácom prostredí, obe tieto línie trpia nedostatkom financií. Navyše v prípade pobytových zariadení pre seniorov sú dosiaľ zjavne znevýhodnené tie (a samozrejme ich klienti), ktoré nepatria do siete verejných zariadení, zriadených samosprávami. Táto skutočnosť sa prejavuje v tom, že verejné, samosprávami prevádzkované domy s výrazne nižšími poplatkami sú plné a s poradovníkmi na niekoľko rokov, kým tie ďalšie majú vyššie poplatky a neobsadené miesta.

Krokom k zrovnoprávneniu by mala byť najnovšia úprava legislatívy, ktorá bola na programe júnového zasadnutia. Ide predovšetkým o zefektívnenie systému viacdrožového financovania sociálnych služieb zavedením príspevku podľa stupňa odkázanosti pre všetkých zriaďovateľov rovnako. Znamená to, že senior, ak je posúdený na určitý stupeň odkázanosti, má nárok na rovnaký príspevok vo verejnom či neverejnom zariadení.

Je to nesporne dôležitý krok dopredu, zložitá a komplexná téma sociálnych služieb si však žiada ešte ďalšie opatrenia na zlepšenie. Veľkým problémom sa ukazuje opatrovanie v domácom prostredí, ktoré by z mnohých hľadísk malo mať prednosť. V praxi sa však ukazuje, že samosprávami poskytované služby za výhodnejších podmienok zďaleka

nestačia pre všetkých. A služby, poskytované neverejnými subjektmi, ktoré sa napríklad v Bratislave pohybujú na úrovni 7 – 9 € za hodinu, si naozaj nemôže dovoliť každý. Riešiť túto otázku je čoraz naliehavejšie s pribúdajúcim počtom seniorov.

Na Rade vlády boli aj ďalšie závažné témy, napríklad vzdelávanie vo vyššom veku, o ktoré je rastúci záujem. Potvrdzuje sa, že starnutie populácie a s ňou spojené úlohy, ktoré majú medzigeneračný charakter, sú pre spoločnosť čoraz nástojčivejšou výzvou.

Združenie kresťanských seniorov Slovenska na Rade vlády zastupuje Jozef Mikloško, Miloš Nemeček, Ján Uhnák a Jozef Gašpar, ktorí často vystupujú v diskusiách.

Miloš Nemeček
Foto: Zdena Skokňová

PREDSTAVUJEME FÓRUM KREŠŤANSKÝCH INŠTITÚCIÍ

Z valného zhromaždenia FKI, marec 2017

Fórum kresťanských inštitúcií (FKI) je platforma spolupráce kresťanských organizácií v rámci občianskej spoločnosti. Ako neformálna platforma funguje od roku 1996, od roku 2004 má formu občianskeho združenia. V súčasnosti má viac ako 50 členských organizácií a spolupracuje s celým radom ďalších inštitúcií (so zástupcami miestnej samosprávy, štátnej správy, cirkví, mimovládnych organizácií, podnikateľov a medzinárodných inštitúcií). Združenie kresťanských seniorov Slovenska (ZKS) je jednou z členských organizácií, ktorá sa aktívne podieľa na viacerých aktivitách FKI.

Viziou FKI je zrozumiteľným a prijateľným spôsobom a spoluprácou kresťanských inštitúcií vnášať kresťanské hodnoty a postoje do spoločnosti. FKI sa snaží koordinovať a podporovať činnosť svojich členských organizácií, aby im pomohlo naplňať ich špecifické úlohy a súčasne vytváralo synergický efekt v oblastiach spoločného pôsobenia. Hlavnými témami pôsobenia FKI sú sociálna solidarita, ľudské práva a pamäť národa, rodina a ochrana života a medzinárodná spolupráca.

SOCIÁLNA SOLIDARITA A ĽUDSKÉ PRÁVA

V téme sociálna solidarita sa FKI usiluje zvýšiť citlivosť verejnosti voči chudobe a sociálnym problémom, pomáhať pri nadväzovaní spolupráce organizácií

Účastníci spomienky na Sviečkovú manifestáciu pri pamätníku na Hviezdoslavovom námestí

pôsobiacich v tejto oblasti a pri rozvoji systémových riešení na zmiernenie a odstraňovanie chudoby a pri rozvoji dobrovoľníctva. Hlavné aktivity v tejto oblasti sa konajú pod spoločným názvom Veľtrh sociálnych aktivít. Je to niekoľko podujatí v krajských mestách, ktorých cieľom je prezentovať prácu organizácií v tejto oblasti a vytvárať priestor pre výmenu skúseností a podporu spolupráce. Už druhý rok sa FKI prezentovalo aj na festivale Pohoda s cieľom propagovať činnosť kresťanských organizácií v prostredí festivalu a povzbudiť jeho účastníkov, aby sa angažovali dobrovoľnícky v neziskových organizáciách v ich okolí. Pri príležitosti 17. októbra - Medzinárodného dňa za odstránenie chudoby - sa vlni konal aj odborný seminár v NR SR. FKI sa tiež podieľa na pripomienkovaní pripravovanej legislatívy najmä v sociálnej oblasti.

Ľudské práva a pamäť národa patria tiež k dôležitým témam. FKI spolu s partnermi už tradične organizuje spomienkové podujatie na Sviečkovú manifestáciu z 25. marca 1988. Tohto roku sme si dôstojne pripomenuli jej 29. výročie v Bratislave. Budúcoročné 30. výročie, ktoré pripadne na Kvetnú nedeľu, by sme chceli pripomenúť nielen v Bratislave, ale aj v regiónoch. Predsedníctvo FKI prijalo v marci Výzvu Fóra kresťanských inštitúcií poslancom NR SR podporiť zrušenie Mečiarových amnestií, ku ktorej sa pripojili viaceré členské organizácie

a v rámci podpisovej akcie takmer 7 000 občanov. Spoločné úsilie prinieslo víťazstvo spravodlivosti nad arogantným zneužívaním štátnej moci. Do týchto aktivít boli významne zapojení členovia ZKS, ktorí sa aktívne zúčastnili na spomienke Sviečkovej manifestácie i na podpore výzvy na zrušenie Mečiarových amnestií.

RODINA A OCHRANA ŽIVOTA

V rámci témy Rodina a ochrana života sa FKI podieľa na organizovaní Dňa rodiny, ktorý na 15. máj vyhlásilo Valné zhromaždenie OSN už v roku 1993. Rodina je základnou bunkou spoločnosti. Pre zdravé fungovanie spoločnosti považujeme v súčasnej dobe za mimoriadne potrebné pripomínať význam rodiny, založenej na manželstve muža a ženy, ktorí s láskou prijímajú deti. Aby deti otca mali, aby mali mamu! – s týmto mottom v spolupráci s centrami pre rodinu v rôznych mestách a obciach Slovenska a za podpory partnerov z miestnej samosprávy, štátnej správy, cirkví, mimovládnych organizácií a podnikateľskej sféry bol organizovaný Deň rodiny v tomto roku v Košiciach, Banskej Bystrici, Trnave, Nitre, Dolnom Kubíne, Ružomberku, Poprade a ďalších mestách.

V rámci medzinárodnej spolupráce FKI reprezentuje Slovensko v zahraničí a rozvíja medzinárodnú spoluprácu s podobnými platformami pre laikov ako je napr. Európske laické fórum. Rozvíja tiež dvojstranné kontakty, vo februári tohto roku navštívil na pozvanie FKI Slovensko prezident Centrálného výboru nemeckých katolíkov prof. Thomas Sternberg.

FKI rozvíja aj viaceré ďalšie aktivity, ktoré možno sledovať na internetovej stránke www.fki.sk. Osobitne treba spomenúť spoluprácu s Konferenciou biskupov Slovenska. Otec biskup Peter Rusnák je Konferenciou biskupov Slovenska menovaný duchovným sprevádzateľom FKI. Otec biskup je súčasne predsedom

Formovanie sviečkového sprievodu pred františkánskym kostolom v marci 2017

Z návštevy prezidenta Centrálného výboru nemeckých katolíkov prof. Thomasa Sternberga vo februári 2017.

Rady KBS pre laické a apoštolské hnutia a Sociálnej subkomisie teologickej komisie KBS, s ktorými FKI pravidelne spolupracuje a niektoré podujatia uskutočňuje spoločne.

Najvyšším orgánom FKI je valné zhromaždenie, ktoré sa pravidelne schádza 2 x ročne – na jar a na jeseň. Popri organizačných otázkach sú valné zhromaždenia spojené aj s diskusiami o aktuálnych spoločenských témach, ktoré zaujímajú členské organizácie.

Na valnom zhromaždení v marci 2017 sa novým predsedom FKI stal Tomáš Kuzár, ktorého navrhla členská organizácia o.z. Christin. Členmi predsedníctva FKI sú Pavol Kossey (Fórum pre verejné otázky), ktorý je podpredsedom FKI, Eduard Filo (Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže), Branislav Kožuch (o.z. V.I.A.C.) a Peter Mach (Združenie kresťanských seniorov Slovenska).

Peter Mach, člen Predsedníctva FKI
Foto: Michal Koniar, Karol Dubovan

Prezident Centrálného výboru nemeckých katolíkov prof. Thomas Sternberg s Jozefom Mikloškom a Petrom Machom

HOVORÍME S PRIMÁTOROM LEVOČE MILANOM MAJERSKÝM

Pred vstupom do politiky sa venoval prevažne pedagogickej činnosti. Sedemnášť rokov pracoval ako učiteľ na gymnáziu a dva roky riadil pedagogické centrum. Celým životom ho sprevádza šport, najviac sa venoval basketbalu, niekoľko sezón dokonca pôsobil aj v extralige. Stále aktívne hrá druhú ligu a medzi jeho koníčky patrí hokej a čítanie. S manželkou Marcelou má dve deti – dcéru Rút a syna Filipa. Teraz kandiduje za predsedu Prešovského samosprávneho kraja a najlepšie za neho hovorí jeho doterajšia práca.

Čo povie o Levoči jej primátor tým, ktorí toto mesto nepoznajú?

Levoča je krásne historické mesto s takmer 770 ročnou tradíciou. Má veľa nádherných a vzácnych historických budov. Toto mesto má najväčší systém mestských hradieb na Slovensku. Našou pýchou je najvyšší gotický oltár na svete z dielne rezbára Majstra Pavla z Levoče v Bazilike sv. Jakuba. Levoča je aj najväčším pútnickým miestom. Na Mariánskej hore sa nachádza Bazilika Navštívenia Panny Márie, kde počas hlavnej púte v júli prichádza aj pol milióna pútnikov. Pýchou mesta sú však ľudia, ktorí budovali mesto, ale hlavne tí, ktorým dodnes záleží na dobrom mene Levoče.

Δ Jednou z najkrajších udalostí v roku v Levoči patrí práve júlová púť na

Mariánsku horu. Každý je vo svojom živote do istej miery pútnikom. Vy ste boli učiteľom, vstúpili ste do politiky – ste primátorom a rozhodli ste sa kandidovať na župana. Vnímate svoj život aj ako púť?

Určite. Dôležité je uvedomiť si, čo chcem putovaním dosiahnuť, ak chcem zanechať odkaz pre budúce generácie, zvlášť v časoch preplnených korupciou, musím žiť čisto. Počas života prichádzali rôzne výzvy, všetky som sa snažil vnímať ako naplniteľné, možné. Či sa však naplnili alebo nie, to nezáviselo len odo mňa. Som presvedčený, že Boh pôsobí v živote človeka, a ak by to nebola jeho vôľa, tak dnes nesedím tu na tejto stoličke. A to, kde budem o rok, o dva, tiež nezávisí len odo mňa. Snažím sa do všetkého čo robím, vkladať naplno a to ostatné – príde.

Δ Boli ste učiteľom a mali ste prácu, ktorá vás naplňala. Prečo ste vstúpili do politiky?

Oslovovali ma ľudia. Vyzývali ma, aby sme neostali mlčiaceou menšinou, ale aby sme dali najavo náš hlas. Od skončenia vysokej školy som bol poslancom mestského zastupiteľstva, potom ma zvolili za primátora, a teraz som aj poslancom vo vyššom územnom celku. Snažím sa, aby ľudia z regiónu, v ktorom pôsobím, mali čo najviac úžitku. Podarili sa nám veci slúžiace pre dobro širokej verejnosti, napríklad, tento rok sme opravili prístupovú cestu na Mariánsku horu – ďalší komfort pre pútnikov.

Δ Ako vás z vášho pohľadu vnímajú Levočania?

To sa vždy dozviem vo voľbách – či už sú to voľby do mestského zastupiteľstva,

za primátora alebo do župných voľieb. Tam je jasný odkaz toho, čo si prajú. Mám svoju profesiu, ktorú som vyštudoval, vždy ma naplňovala a bol som šťastný, keď som ju vykonával. Ak ľudia povedia dosť, chceme niekoho iného, odídeme.

V primátorských voľbách som mal silnú dôveru ľudí, prejavili mi veľkú podporu. Primátor v našom meste nikdy nemal toľko hlasov, ako som získal ja. Bol a stále to je obrovský záväzok a nechcem sklamať dôveru, ktorú do mňa vložili. Presvedčiť by som ich chcel svojou prácou. Keď som v Levoči, v kancelárii som od rána prístupný verejnosti.

Δ Počas pôsobenia v pozícii primátora prešla Levoča niekoľkými zmenami. Ktoré považujete za najvýznamnejšie a aké výzvy pred vami stoja?

Som hrdý na niekoľko úspechov, ktoré sa nám podarili. Hneď prvý rok sme sa pasovali s tým, aby sme v Levoči zrušili hazard. Boli sme po zmene legislatívy prvou samosprávou, v ktorej to vyšlo.. Ďalej sme sa snažili investovať čo najviac prostriedkov do rozvoja infraštruktúry, takže za posledné dva roky sa v našom meste vybudovali chodníky a cesty. A k výzvam... Často sa stretávam s tým, že rodiny, najmä z Východného Slovenska, sú ochudobňované o svojich otcov a matky práve preto, lebo odchádzajú za prácou na západ krajiny alebo dokonca do zahraničia. Pred nedávnom sa nám podarilo schváliť vstup nového investora do nášho priemyselného parku. Čoskoro by mal zamestnať stodvadsať ľudí. Je to prvý dôležitý krok, aby Levočania ostávali tu.

Δ Levoča je zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Čo to pre mesto znamená? UNESCO je exkluzívna spoločnosť a je to pre nás veľkou poctou. Zároveň z toho vyplýva, že pre nás platia prísnejšie kritéria v obnove historických pamiatok. Problémom je záchrana historických pamiatok a starostlivosť o ne. V Levoči

toho máme veľa a samotné mesto na tieto rekonštrukčné a reštaurátorské práce nestačí.

Δ Výborným ukazovateľom o hospodárení vedenia je rozpočet mesta. Ako je na tom Levoča?

Rozpočet mesta je približne 12,5 miliónov eur, z toho polovicu financií tvoria prostriedky na školstvo, investície do majetku mesta sú 2,5 miliónov. Vďaka eurofondom sa nám pravidelne darí do investičných aktivít zapájať aj granty, v ktorých sme úspešní. Z vlastných prostriedkov dáva mesto do investičných akcií približne 650 tisíc eur.

Pre obyvateľov miest a obcí je dôležité aj kultúrne vyžitie či športové aktivity. Najväčším podujatím je letný kultúrny festival Tajomná Levoča – Dni Majstra Pavla. Posledné leto sa nám podarilo počas dvoch dní prilákať 12 000 platiacich divákov. Tohto roku je podujatie spojené s oslavami 500. výročia dokončenia hlavného oltára Majstra Pavla z Levoče v Bazilike sv. Jakuba, pre domácich aj návštevníkov mesta sú pripravené bohaté oslavy. A k športu... Mesto finančne podporuje všetky kluby pôsobiace na jeho území. Športové objekty patriace mestu sú klubom k dispozícii zdarma. Priame financie na podporu klubov sú v objeme asi 60 000 eur.

Δ Kedy vám vaša práca prináša najväčšiu radosť a kedy starosti?

Najväčšiu radosť mám, keď vidím spokojného občana. Trápi ma, keď nedokážeme pomôcť všetkým, a hlavne keď vidím ľudskú biedu. Chcel by som, aby ľudia mali dôstojnú prácu a slušný zárobok. Aby mohli v meste bývať, pracovať i odpočívať.

Δ Budete vo voľbách kandidovať na post predsedu Prešovského samosprávneho kraja. Ako je z vášho pohľadu na Slovensku vzťah štátnej správy a samosprávy?

Časť kompetencií štátnej správy je

prenesená na mestá a obce. Nie je to ideálne a je stále čo zlepšovať, tu mám na mysli hlavne to, že ak by s kompetenciami prichádzali aj financie na zabezpečenie činnosti, tak to by bolo ideálne.

Δ Aké sú vaše ďalšie politické plány?

Okrem primátorského postu zastávam post poslanca samosprávneho kraja. Angažujem sa aj na celoslovenskej úrovni ako podpredseda KDH. Podstatné je, aby sme spolu s ostatnými dostali naše hnutie do NR SR, aby sme tak mohli obyvateľom našej krajiny pomôcť ešte účinnejšie.

Foto: Pixabay.com

KREŠŤANSKÍ SENIORI NA JUBILEJNEJ PÚTI V LEVOČI

Dvadsaťte výročie tejto púte oslávili kresťanskí seniori v deň sviatku sv. Cyrila a Metoda 5. júla za účasti asi 30-40 tisíc osôb. Bol to úžasný pohľad na prítomných nielen seniorov, ale ich celé mnohgeneračné rodiny.

levočský kaplán Samuel Štefanides.

Otom, že ZKS bude v Levoči organizovať samostatnú seniorskú púť, rozhodol pred dvadsiatimi rokmi vtedajší spišský diecézny biskup Mons. František Tondra. Dôvod bol aj ten, že mnohí seniori sa nemohli dostať na Mariánsku horu počas hlavnej púte, na ktorej sa zúčastňuje niekoľko sto tisíc pútnikov (v tomto roku sa jej zúčastnilo takmer pol milióna ľudí).

SVIATOK VĎAČNOSTI

Tohtoročný program otvoril pedagóg Katolíckej univerzity v Ružomberku doc. Branislav Klúška úvahou o odkaze fatimských zjavení pre dnešný svet. Zdôraznil podstatu tretieho tajomstva fatimského posolstva, ktoré bolo zverejnené 13.5.2000. Zdôraznil, že dnešný svet ho mylne zužuje na apokalyptické vízie. Vyzdvihol poslanie mariánskej

modlitby v duchovnom napredovaní kresťanov našej doby.

Slávnostnú svätú omšu celebraval dekan, farár a rektor levočskej baziliky Mons. František Dluhoš. V kázni ocenil evanjelizačnú misiu starších ľudí v súčasných rodinách i spoločnosti. Povedal, že „stále potrebujeme vzory kresťanských cností práve z radov vás, seniorov... Sviatok sv. Cyrila a Metoda je sviatkom celého Slovenska, je to sviatok našej živej pamäti, sviatok vďačnosti za život národa po tisíc rokov, sviatok nášho ďalšieho programu...“

Po sv. omši sa tradične konali rozhovory s pútnikmi, na ktorých sa okrem Mons. Dluhoša seniorom prihovoral aj levočský rodák, kňaz Martin Ferenc, pôsobiaci vo švédскеj Upsale. Púť zakončila krížová cesta, ktorú viedol

Putovanie kresťanských seniorov k levočskej Panne Márii sprevádzal nádhernými spevmi komorný zbor Chorus minor pri Základnej umeleckej škole v Levoči.

SILNÉ ZÁŽITKY

Pútnici zo ZKS Bratislava sa zúčastňujú tejto púte pravidelne, vždy prichádzajú domov so silnými zážitkami. Tohto roku bolo prítomní títo bratislavskí zástupcovia: manželia Ignác a Anna Hečkovci, Eva Chnapeková, Terézia Černajová, Michal Koniar, Mária Belešová, Anna Ole, Jolana Krausová a Viera Čeplíková. Prítomná bola aj predsedníčka ZKS ÚC Trenčín Marta Gregušová.

Bývali sme v Spišskej Novej Vsi, kde sa o nás postarala Magdaléna Korpeľová, členka Predsedníctva ZKS a predsedníčka klubu. V jej starostlivosti sme prespali a skoro ráno sme išli autobusom na Mariánsku horu.

Púť ZKS v Levoči pravidelne organizuje Prešovské územné centrum. Hlavným organizátorom je podpredseda ZKS a predseda ÚC-Prešov Andrej Dupal s manželkou a členovia klubov z Prešova. Aj touto cestou chceme všetkým poďakovať za krásne duchovné zážitky.

Viera Čeplíková

SPOMÍNAME NA JANKU KLASOVÚ

Náhla správa o smrti Janky Klasovej († 24.4.2017), predsedníčky klubu Dúbravka, nás prekvapila. Ešte nedávno bola na našich poradách, organizovala prácu a presadzovala pozitívne veci.

Na jej pohrebe 27.4.2017 predseda ZKS Jozef Mikloško okrem iného povedal:

„Poznali sme ju ako hlboko veriacu osobu, ktorá svojim životom dokazovala, že vie komu uverila a bola si tým istá. Mala silný zmysel pre charitu, pracovala najmä pre seniorov, žila s nimi, ich klub pravidelne podporoval financiami syna členky klubu pani Caudtovej, ktorý je na misiách v Uruguaji. Rád som chodieval na zasadania ich klubu. Vždy bolo všetko perfektne pripravené – prejavy, spev, hudba, poézia, aj divadlo, tombola, občerstvenie, hostia, výstava ručných prác. Spomínala sa najmä budúcnosť – nové nápady, púte, zájazdy, kultúrne podujatia... Ešte pred pár týždňami bola Janka na našej schôdzi, rozlúčili sme sa ako vždy, nevediac, že je to naposledy. Patrila k tým priateľom, s ktorými sme často, ale „niet času“ na povedanie si všeličoho dôležitého. Keď potom náhle odídu, srdce nás zabolí, že sme niečo premeškali...“

Našou útechou je, že máme novú orodovnicu seniorov v nebi. Ďakujeme Ti, Janka, za všetko, sme vďační aj Tvojmu manželovi Emilovi a rodine za podporu Tvojej práce.

Odpočín si v pokoji, oddýchni si v slovenskej zemi blízko vášho kostola, nech Ti večné svetlo svieti. Zbohom a dovidenia.“

Anna Caudtová, členka klubu ZKS Dúbravka na pohrebe povedala:

„Drahá Janka! Tvoj náhly odchod do večného života sme všetci prijali s veľkým prekvapením a stále tomu nemôžeme uveriť. Ako keby si vstala od stola a zabuchla za sebou dvere a viac ťa niet.“

Odišla si však s plnou náručou dobrých skutkov. Ale keďže my, čo sme ťa prišli odprevadiť na tejto ceste, veríme v spoločenstvo svätých a tiež i to, že Pán Ježiš sa za nás obetoval, vstal z mŕtvych a je nekonečne milosrdný voči nám,

otvoril aj Tebe nebo a prijal Ťa medzi svojich vyvolených.

Našou potechou je ten evanjeliový prísľub: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Boh pripravil tým, čo ho milujú.“ Tu na zemi si denne obetovala svoje utrpenia a ťažkosti, šírila lásku nielen vo svojej rodine, ale aj vo farskom spoločenstve, kde si často vo svätej omši čítavala lekcii zo Svätého písma alebo prosby. Chcem vyzdvihnúť Tvoju mnohoročnú službu v našom klube, ktorý si viedla s nadšením, v pokore, v službe nám všetkým, tak po duchovnej, kultúrnej, estetickej, ako aj materiálnej stránke. Nestihli sme sa Ti ani za všetko poďakovať, preto tak robím teraz, ďakujúc za nás všetkých. Zostávaš v našich srdciach, spomienkach a modlitbách. Odpočívaj v pokoji!“

Libuša Iványiová, nová predsedníčka klubu, napísala tiež svoju spomienku:
„Keď som si na výveske kostola Ducha

Svätého v Dúbravke prečítala smútočné parte, prvá myšlienka, ktorá ma napadla, bola: „Ostane po nej veľká medzera, veď vyorala hlbokú brázdou svojou akčnosťou a prácou pre kresťanských seniorov.“ Zakladajúca členka klubu Anna Caudtovú mi povedala, že jej to pripadá tak, ako by Janka urobila všetko, čo treba a „zabuchla za sebou dvere“. Je to tak – spolu so samosprávou klubu pripravila program na rok 2017, zariadila návštevy SND, rozbehla prípravu púte do Smrdák a do Čiech na Nové Hrady, zabezpečila prípravu Dňa matiek v máji.

Narodila sa 31.7.1942 v Považskej Bystrici v rodine Mézešových. Po skončení Strojnickej fakulty na SVŠT v Bratislave začala pracovať ako učiteľka. Jej mohutný hlas a forma výkladu dokázala zaujať mnohých pätnásť až osemnásťročných chlapcov. Učiteľstvo bolo jej poslanie, ktorému ostala verná až do dôchodku. V manželstve vychovala tri deti – dvojčičky Janku a Miloša a dcéru Hanku. Ako babička svoju lásku preniesla aj na 8 vnúčat. Všetkým sa snažila ukázať správnu cestu láskou a porozumením. Pokiaľ jej to zrak dovolil, venovala sa ručným prácam, záhradke, milovala hudbu... Študovala na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity v rámci Univerzity tretieho veku, kde úspešne spromovala.

Na dôchodku sa začala venovať práci v ZKS. Náš klub vznikol v roku 2000. Jeho kosťu tvorilo Modlitbové spoločenstvo sv. ruženca a speváckeho zboru sv. Cecílie. Prvým vedúcim bol Vladimír Pazdera, neskôr Helenka Odlerová. Janka Klasová sa stala treťou vedúcou klubu vo voľbách 7.11.2004.

Náplň práce Janka zamerala na duchovnú, kultúrnu a sociálnu oblasť. Z jej článku, uverejnenom v Dúbravskom spravodajcovi z apríla 2010, sa dozvedám, že o duchovné otázky sa prvých osem rokov existencie klubu staral otec Boris Travenec, no zaujímavými témami prispievali aj niektorí členovia, medzi ktorými

Janka nesmela chýbať (prednášky z dejín kresťanstva na Slovensku, o živote svätých a o patrónoch Európy, predstavenie významných osobností). Spoločenstvo klubu poctili svojou prítomnosťou manželia Habovštiakovci, misionári František Kapustniak a Ľudovít Caudt, páter Krapka, biblista otec Jozef Jančovič, hovorca KBS Martin Kramara, Jozef Mikloško i predstavitelia miestneho zástupiteľstva a duchovnej správy - farári otec Vojtko, neskôr otec Bederka. Janka spolu so samosprávou klubu zabezpečila pravidelné návštevy duchovno-pútnických a historických miest u nás i v Čechách, Rakúsku, Maďarsku

a Poľsku. Každoročne primeraným programom venovala pozornosť Mesiacu úcty k starším, Dňu matiek, pásmu Pod vianočným stromčekom, fašiangovým stretnutiam. Vo vymedzených dňoch viedla v klube modlitbové a biblické spoločenstvo. O aktivitách klubu písala do novin a časopisov.

Janka Klasová bola človekom vždy zapáleným pre dobrú vec a pre službu Bohu, pomáhať ľuďom a evanjelizovať ich, najmä seniorov. Za všetky jej aktivity zostávame jej veľmi vďační.“

Redakcia

,

V tomto roku sa zaradil medzi jubilantov aj jeden zo zakladajúcich členov ZKS Jozef Tesák, ktorý 19. júla 2017 oslávil 95 rokov.

Vyrastal v Leviciach, kde pracoval ako účtovník. Založil a viedol klub v Leviciach a neskôr aj v okolitých dedinách. Medzi najlepšie v okrese patrili kluby v Novej Dedine a v Čajkove, kde mali aj folklórnu skupinu. Skupina vystupovala v tekovských krojoch doma a tiež v Rakúsku a dobre reprezentovala ZKS. Jubilant organizoval aj zájazdy na púte, kultúrne aj turistické podujatia.

Bol aktívnym členom Ústredia a revíznej komisie. Pravidelne dochádzal na schôdze, obvykle s fľašou dobrého levického vína, mal doma vinohrad. V revíznej komisii tiež vykonával dobrú prácu, ako bývalý účtovník sa vyznal v ekonomických veciach. Ovládal nemčinu aj maďarčinu, chodieval aj na zasadania do zahraničia.

V ZKS aktívne pracoval až do svojho 85. roku, keď sa po náhlom zlomení kĺbu vzdal funkcií a zúčastňoval sa na schôdzach iba ako hosť. Teraz

žije na zaslúženom odpočinku v zariadení ADOS (Agentúra domácich opatrovateľských služieb) v Leviciach, kde ho pravidelne navštevuje dcéra Otilia a ďalšie tri deti.

V deň jeho jubilejných narodenín mu prišli osobne zablahoželať členovia Ústredia ZKS Ján Uhnák, Tibor Kepencay a Ján Gurega. Okrem blahoželaní mu odovzdali aj darčkový kôš. Gratulovali mu aj členovia z jeho dvoch najstarších a najaktívnejších klubov - z Čajkova a Novej Dediny - s kyticami, tortou, zákuskami, pagáčmi, nechýbalo ani čajkovské víno.

Pracovníci zariadenia a dcéra Otilia všetkých v dobrej nálade pohostili. Jubilant mal veľkú radosť, spomínali sme na minulosť a tešili sa z prítomnosti. Na jeho vek vyzerá veľmi dobre, je veselý, plný energie a nápadov, na čom má zásluhu aj dobrá opatera v zariadení a tiež jeho príbuzní.

Jožkovi Tesákovi prajeme dobré zdravie, Božie požehnanie a spokojné prežívanie jesene života v kruhu spolubývajúcich a rodinných príslušníkov.

Ján Uhnák, Foto: archív

P. S.: Reportáž o Jozefovi Tesákovi sme priniesli v Generáciách v roku 2015.

ZKS PODPORILO AKCIU HRDÍ NA RODINU

19. augusta sa v Bratislave uskutočnil 6. ročník Hrdí na rodinu, ktorú usporiadala Aliancia za rodinu. Účastníci sa zhromaždili pred parlamentom. Okrem detí v kočiaroch sa plnilo priestranstvo aj väčšími deťmi, tínedžermi, dospelými a tiež seniormi, ktorí mali transparent „Združenie kresťanských seniorov Slovenska je za život“. Organizátori mali pre účastníkov zabezpečené červené tričká a balóniky.

Krátko po 14.30. hod. sa sprievod pohol za zvukov rezkej muziky dolu Zámockou. Na začiatku išli najmenší v kočíkoch so svojimi mamami a otcami. Ostatní, ktorých bolo okolo tisíc, ich nasledovali za pozornosti okolostojacich. Väčšina ľudí pochod schvaľovala, mnohí sa k nám pripojili, pretože vedia, že rodina je základ spoločnosti. Len v dobrej a úplnej rodine je záruka správnej výchovy detí, ktoré nás starších raz nahradia a budú spravovať veci verejné.

Väčší záujem o sprievod bol na „Korze“ a tiež na Hlavnom námestí, kde bolo najviac ľudí, hlavne turistov. Tu sa náš sprievod končil, pričom program pokračoval programom kapely Catharsic a divadielkom MaKiLe.

V ten istý deň sa konal aj Dúhový Pride, kde zväžali účastníkov z celej Európy. My sme sa snažili ukázať, že u nás sú ľudia, ktorí sú ochotní obetovať sa pre dobrú vec - rodina si to naozaj zaslúži.

Chceme sa poďakovať organizátorom na čele s Antonom Chromíkom za ich náročnú ale záslužnú prácu. Veď, ako píše v pozývacom plagátiku: „Je nesmierne dôležité prísť a obetovať svoj čas. Zlo nepotrebuje viac len to, aby dobrí ľudia mlčali. Neurobme takú chybu. Buďme svedkami, ktorými máme byť. Zapaľujme svetlo vo tme.“

Združenie kresťanských seniorov Slovenska si to veľmi váži a chce v tejto činnosti aktívne pomáhať.

Ján Uhnák
Foto: Vlado Kuric

ING. IVAN KRAVJANSKY – DEVÄŤDESIATNIK

V prvej polovici tohto roku sme si pripomenuli významné jubileum čestného predsedu Združenia kešťanských seniorov Slovenska Ing. Ivana Kravjanskeho, ktorý 5. mája 2017 oslávil deväťdesiatku.

Narodil sa v Topolčanoch. Študoval na SVŠT v Bratislave baníctvo. Po dvoch rokoch študenti tohto odboru prešli na VŠB do Ostravy, kde získal titul inžiniera. Pracoval ako banský geológ v oblasti Banskej Bystrice až do roku 1971, kedy sa presťahoval do Bratislavy. Nastúpil na Slovenský geologický úrad, kde pracoval až do dôchodku. Venoval sa najmä metodike vykonávania geologických prác a ich významu pre hospodárstvo. Pracoval aj v legislatíve banskej a geologickej činnosti, najmä pri tvorbe celoštátneho Banského zákona a národného Zákona o geologických prácach.

PRI ZAČIATOCH ZKS

Svoje skúsenosti využil aj pri tvorbe stanov a základných dokumentov ZKS. Okrem odbornej práce sa venoval aj spolkovej činnosti, najmä v Československej vedecko-technickej spoločnosti (ČSVTS) v Banskej sekcii, bol aj členom slovenského vedenia. Za činnosť bol viackrát vyznamenaný, stal sa držiteľom Platinovej plakety ČSVTS.

Ako dôchodca sa stretával s priateľom Karolom Pokorným na bohoslužbách v kostole u Jezuitov. Na jeho pozvanie sa zúčastnil na stretnutí predsedníctva ZKS v budove KDH na Žabotovej ulici v Bratislave.

Po niekoľkých stretnutiach sa začal o činnosť ZKS viac zaujímať, podával aj návrhy na zlepšenie jeho činnosti. Navrhol zriaďovanie klubov ZKS po celom Slovensku. Založil klub v Karlovej Vsi (1998) a s Vladimírom Pazderom aj v Dúbravke. Na stretnutiach Predsedníctva bol aktívny, preto ho predseda Ján Benček navrhol za člena Predsedníctva a na Valnom zhromaždení (VZ) 12.11.1999 bol aj zvolený.

Koncom roka 2001 sa predseda ZKS Ján Benček dožil 80 rokov a navrhol I. Kravjanskeho za nového predsedu. Na VZ 27.7.2001 bol všetkými hlasmi zvolený za predsedu ZKS. Sľúbil,

že za pomoci bývalého predsedu a členov Predsedníctva sa bude usilovať zvládnuť vedenie organizácie a ďalej vytvárať pre seniorov dobré prostredie na duchovné a spoločenské uplatnenie. Zameril sa na dokončenie zmeny stanov organizácie, najmä na posilnenie existujúcich klubov a otváranie nových územných centier. Zmena stanov všeobecne posilnila postavenie ZKS na všetkých úrovniach.

VÝZNAM VZDELÁVANIA

Ako predseda veľkú pozornosť venoval vzdelávaniu členov a ich informovanosti o kultúrnych, náboženských a politických poznatkoch, usporiadaním seminárov, ktoré sa konali každé dva roky spoločne s VZ. Takými boli napríklad semináre:

- Seniori Rakúska, Maďarska a Slovenska si podávajú ruky do novej Európy (2003),
- Kresťanský senior a veci verejné (2005),
- Moderný evanjelizátor 20. storočia prof. Kolakovič a jeho žiak Anton Neuwirth a ich poslanstvo mladej generácii (2006),
- Deň dialógu kultúr národov strednej Európy - za účasti seniorov zo Slovenska, Maďarska, Rakúska, Česka a Nemecka (2008).

Zásluhou jubilanta sa z týchto podujatí pripravovali aj zborníky prednášok.

Nemožno zabudnúť ani jeho spoluprácu s Európskou úniou seniorov (ESU), ktorej členom je aj ZKS. Okrem účasti na zasadaniach výboru treba vyzdvihnúť jeho účasť na niektorých väčších akciách, napríklad v roku 2004 na trojstretnutí v Hollabrunne

v Rakúsku aj so seniorami z Maďarska, ktoré sa konalo pred rozšírením EÚ o desať členov. V tomto roku sa konal aj kongres ESU v Bonne (Bad Godesberg), kde sa zúčastnilo 12 delegátov ZKS pod vedením jubilanta.

Svojho nástupcu hľadal I. Kravjanský dlho. Napokon sa mu podarilo nájsť „mladého“ seniora s bohatými skúsenosťami nielen vo vedeckej práci, ale aj v politike a diplomacii - Jozefa Mikloška, ktorý bol na VZ 27.11.2007

zvolený za predsedu. Jubilant sa stal čestným predsedom ZKS a pokiaľ mu to dovoľuje zdravie a tiež zdravotné problémy jeho manželky, o ktorú sa vzorne stará, zúčastňuje sa na stretnutiach ZKS a odovzdáva ďalej svoje bohaté skúsenosti.

Pri príležitosti vzácneho životného jubilea jubilantovi ďakujeme

za všetko, čo vykonal pre naše združenie. Radi ho naďalej uvidíme na našich akciách a do ďalších rokov mu prajeme dobré zdravie a Božie požehnanie, aby v pokoji a láske prežíval ďalšie roky svojho života.

Ján Uhnák,
Foto: Michal Koniar

KREŠŤANSKÍ SENIORI V TRENČÍNE JUBILUJÚ

Na Omšenskej Babe

V tomto roku si členovia Klubu kresťanských seniorov Trenčín pripomínajú dvadsiate výročie svojho založenia.

Smyšlienkou, založiť združenie kresťanských seniorov Trenčína – seniorov prišiel už v roku 1996 MUDr. Ladislav Kvasnička a v roku 1997 sa stretla skupina piatich zakladajúcich členov, ktorí tvorili aj prvý výbor: Predsedníčkou sa stala Daniela Pešková, tajomníčkou Darina Tinková, hospodárkou Alžbeta Trusinová, ďalší zakladajúci členovia boli: Celestína Šimurková a Alžbeta Soukalová.

V roku 2001 sa stal predsedom Vojtech Filin a od roku 2015 pokračuje vo funkcii Darina Tinková

Stretnutia sa konali raz týždenne v malej zasadačke Krajského úradu, neskoršie sa presunuli do Kultúrneho centra – stred. Tieto pravidelné stretnutia pokračujú doteraz vo veľkej miestnosti KC, lebo počet členov sa zvýšil na 297.

PESTRÁ ČINNOSŤ

Činnosť klubu je pestrá, zameraná na viac oblastí. Každý pondelok, okrem sviatkov a prázdnin, sa členovia stretávajú, aby sa porozprávali, zhodnotili akcie týždňa a upresnili nové, podľa mesačného programu. Na tieto stretnutia pozývajú medzi

seba odborníkov zo všetkých oblastí spoločenského života: kňazov, lekárov, právnikov, sociálnych pracovníkov, historikov, športovcov, cestovateľov, spisovateľov, rybárov, včelárov a iných, vypočujú si od nich zaujímavé prednášky. Viaceré prednášky si pripravili i vlastní členovia: Mária Kubelová, Ján Tinka, Darina Neverišová, Katarína Darvašová, Karol Dobiáš, Emil Ježík, Milan Mikuš. Stretnutia sa začínajú i končia spoločnou modlitbou.

Uskutočňujú sa i spoločenské stretnutia s kultúrnym programom pri príležitosti významných dní, výročí či sviatkov. Nezabúda sa ani na odmeňovanie jubilantov. Pohostenie a iné materiálne zabezpečenie na posedenia, organizačne pripravuje podpredseda Ján Horňák, pokladníčka Mária Matulová a členovia výboru Mária Chrenová, Eleonóra Argalášová a Pavol Mikuš.

Spoločenské posedenie v Klube

Okrem duchovne zameranej činnosti dôležité sú aj fyzické aktivity. Každú stredu je kratšia či dlhšia turistika, ktorú organizuje Vojtech Filin, bowlingové turnaje Ján Tinka, pravidelná je účasť na športových hrách seniorov. Do tejto oblasti patria aj týždenné turisticko-rekreačné pobyty vo Vysokých Tatrách a v Turčianskych Tepliciach, ktoré zabezpečuje Darina Tinková.

Návštevu divadelných predstavení, zaujímavých filmov, výstav a iných kultúrnych podujatí v Bratislave, Trnave, Nitre, Žiline a samozrejme v domácom Trenčíne zabezpečuje Emília Sedláčková.

ZÁJAZDY, PÚTE, BRIGÁDY

Veľký záujem je o jedno až trojdňové zájazdy po Slovensku, ktoré organizujú manželia Tinkovci. Spoznali sme kultúrne pamiatky a prírodné krásy od Záhoria cez Kysuce, Oravu, Liptov, Turiec, Spiš, Šariš, Gemer až po východný Zemplín. Zájazdy do zahraničia organizuje Katarína Darvašová. Zúčastňujeme sa aj zájazdov, ktoré pripravila Marika Chrenová a Marta Gregušová za Územné centrum 3.

Členovia klubu sa zúčastňujú na pútiach v Šaštíne, Starých Horách, Zarošiciach, Skalke nad Váhom, navštívili i významné kalvárie v Banskej Štiavnici, Banskej Bystrici, Nitre, Starom Smokovci, Dubnici nad Váhom, Bitarovej, Rajeckej Lesnej, Topoľčiankach, Licheň, Svätý Hostýn, čo zabezpečuje Vojtech Filin.

Naši členovia sa zúčastňujú aj brigád, pri oprave trenčianskych kostolov najviac hodín odpracovali kolegovia Filin, Danko, Minárik, Prístupný, Kršák, Ježík. Ďalší pracujú pri čistení mestského lesoparku Brezina a na najstaršom pútnickom mieste Slovenska v Skalke nad Váhom. Mnohé členky pomáhajú pravidelne pri čistení kostolov, pri predmodlievaní sa ruženca, iní pracujú ako dobrovoľníci v sociálnych zariadeniach.

Doterajší predsedovia, sprava: Vojtech Filin, Daniela Pešková, Darina Tinková

Aktivita nášho klubu je vyjadrená i v tom, že už osem členov bolo Fórom pre pomoc starším, ktorého prezidentkou je Ľubica Galisová, ocenených titulom SENIOR ROKA: Júlia Chlebanová, Božena Dedíková, Vojtech Filin, Alžbeta Trusinová, Darina Tinková, Mária Kubelová, Ján Tinka a Ján Horňák.

Rôznorodú činnosť klubu v kronike zachytila Adela Svatíková, po jej odchode svedomite pokračuje a vytvára ju obohacuje Saška Majerechová.

Pri príležitosti jubilea sa uskutočnila

slávnostná schôdza za prítomnosti primátora mesta Richarda Rybníčka, po príhovoroch a kultúrnom programe boli odmenení trinásť členovia, ktorí sú v klube už od jeho založenia. Plných dvadsať rokov sú s nami pani Dobrodenková, Holbová, Hermanová, Kopřivová, Kozielová, Krajčíková, Pavlíková, Pešková, Soukalová, Tinková, Trusinová, Zelenáková a Žovincová.

Celú činnosť zabezpečuje a organizuje deväťčlenný výbor n čele s predsedníčkou Klubu ZKS Trenčín – mesto.

Text a foto Ján Tinka

Na Nitrianskom hrade

TRENČIANSKI SENIORI V PRAHE

Územné centrum 03 ZKS v Trenčíne aj tento rok zorganizovalo v auguste trojdňový autobusový zájazd pre svoje kluby. Predsedníčka Územného centra Marta Gregušová, naplánovala a pripravila zájazd do Prahy tak, aby sa zveladilo naše poznanie, umelecké cítenie, aby sme mali pohyb i odpočinok, ale aj zážitky späť so spoločenstvom.

Praha ako jedna z najkrajších metropol má čo ponúknuť návštevníkovi v každom ročnom období. Horúce letné počasie sa ľahšie znáša za múrmi kláštorov a kostolov. Veľkou atrakciou prvého dňa bol najstarší český a podnes aktívny benediktínsky Břevnovský kláštor, založený ešte v 10. storočí. Prezreli sme si Baziliku sv. Markéty, kryptu, Tereziánsku sálu a v jeho záhradách sme zašli ku miestu posledného odpočinku známeho pevcu a básnika Karla Kryla.

Pohladením duše bola sv. omša v chráme sv. Ľudmily, kde sme slávili sviatok Nanebovzatia Panny Márie. Slová miestneho kňaza, osobitne venované slovenským návštevníkom, boli veľkým povzbudením a potešili. Večerné prechádzky v parčíkoch blízko centra, kde sa stretali rôzne kultúry, ktoré ešte viac umocnili atmosféru

kozmpolitného mesta, završili deň príjemnou únavou.

Veľmi pútavým miestom bol Strahovský kláštor, súčasťou ktorého sú nielen sídlo

premonštrátov, Bazilika Nanebovzatia Panny Márie a obrazáreň, ale aj veľmi cenná a bohatá knižnica, ktorá v Teologickej a vo Filozofickej sále sprístupňuje návštevníkom množstvo vzácných kníh, ale tiež krásnych stropných fresiek, či iných kuriozít.

Kúsok ďalej, tam, kde sa vypínajú veže Hradčan, sme navštívili Pražskú Loretu s kópiou Nazaretského domčeka Panny Márie, vzácnu klenotnicu a tiež kaplnku Narodenia Pána. Neobišli sme ani kostol s Pražským Jezuliatkom. V tom lejaku bol pre nás nielen miestom modlitby, ale opravdivým útočiskom.

Vidieť výmenu stráží na Hrade je vyhľadávaný zážitok a neušiel ani nám. Unavené nôžky i ruky od držania dáždника statočne odolávali znechuteniu, aby sme si užili atmosféru na Karlovom moste a vydržali čakať na „celú“ pred Staromestskou radnicou a vidieť tak Pražský orloj v akcii. Stúpanie hore Václavským námestím a potom cez parky až po našu ubytovňu si už žiadalo aspoň malý doping.

Ani sme netušili, aké prekvapenie nás čaká v podvečer v Kostole Panny Márie Snežnej po sv. omši. Český rehoľný kňaz, avšak vysvätený na Slovensku, sa poďakoval za naše mariánske piesne a podielil o spomienky na našu krajinu.

Keď nastával vlahý večer, ešte sme sa previezli ku Kostolu Božského srdca Ježišovho, ktorý je pre svoju originálnu architektúru navrhnutý na zápis do zoznamu pamiatok UNESCO.

Posledný deň sľuboval návštevu rovnako príťažlivých miest. Napríklad Vyšehradskú Baziliku sv. Petra a Pavla s výstavou klenotnice, vzácných šperkov a tkanín. Vyšehradský Slavín vyvolal a rozvíril množstvo spomienok na ľudí, ktorí nás sprevádzali a potešili svojim hereckým, speváckym, športovým, či literárnym umením od detstva až do našich dní.

Divácky veľmi atraktívnym sa ukázal zámok Konopište, ktorý sme si pozreli na spiatocnej ceste. Jeho posledný majiteľ František Ferdinand d'Este vďaka svojej loveckej vášni zanechal na zámku unikátnu zbierku trofejí, ale aj nemenej vzácných dobových kusov nábytku, porcelánu, obrazov a iných

predmetov dennej potreby, čím nám umožnil vniknúť do reality života na prelome 19. a 20. storočia. Chvilke strávené spoločne s inými účastníkmi, či už počas jazdy, pri šálke kávy alebo inokedy pri pohári čapovaného s bohatou penou, nás vracali do reality. A keď sa pridali i piesne, družná nálada gradovala. Tri dni ubehli rýchlo, no boli pre nás časom naplneným hodnotnými zážitkami. Vďaka patrí nielen Územnému centru ZKS, osobitne predsedníčke Marte Gregušovej, ale rovnako Trenčianskemu

samosprávnemu kraju, ktorý svojou dotáciou prispel na realizáciu zájazdu.

Mgr. Mária Mäsiarová,
foto: Pixabay.com, Brevnov.cz

PRÍŤAŽLIVÁ BANSKÁ ŠTIAVNICA

Koncom apríla tohto roku sa zima rozhodla, že nás len tak neopustí a ešte sa nám pripomenie. A tak po teplejšom období opäť napadlo trochu snehu. Na toto obdobie mali seniori zo ZKS pri Kostole Svätej rodiny naplánovaný výlet do Banskej Štiavnice. Nedali sme sa odradiť ochladením a tak sme videli peknú oblasť nášho Slovenska aj so snehom, dažďom i slnkom.

*Vy, naše Hole, na vašich horách
jak slávně sneh ten sa belie!
S lúbosťou hľadia v raňajších
zorách na vás doliny veselé:
Kvetom vy bielym v zime kvitnete,
a hory menšie venčia sa v lete:
veľkosť má zvláštne koleje. —
Na snežné jedle obzri sa, milá!
Pod bielosť tam sa zelenosť skryla:
pod svätosť naše nádeje.*

(Andrej Sládkovič: Marína)

viacero zaujímavostí - napríklad pohyblivý Betlehem, banské múzeum, Kalváriu...

Boli sme sa pozrieť k jazeru Počúvadlo, vyšliapali sme na Sitno – najvyšší vrch Štiavnických vrchov (1009 m n. m.). Na vrchole Sitna si naši členovia Tibor Kepencay a Anka Hečková zahráli „vrcholový“ šach. Pozreli sme sa aj na pozostatky sitnianskeho hradu.

Neobišli sme ani Svätý Anton, kde sme si pozreli expozíciu neskorobarokového kaštieľa z 18. storočia. Na našom trojdňovom výlete sme sa cítili veľmi dobre a mnohí z nás sú ochotní si podobný výlet zopakovať. Oblasť Banskej Štiavnice je krásna a skrýva v sebe veľa z histórie.

Ema Podobová, foto: Mária Muchová

Cestou z Bratislavy sme sa zastavili najskôr v Brhlovciach. Pozreli sme si tam skalné obydlia. Ide o obydlia ručne vydlabané do mäkkého tufu.

V Banskej Štiavnici sme mali šťastie na „štiavnického Nácka“, ktorý sa tam priviezol historickým vláčikom. V rámci jeho programu sme sa zúčastnili na súťaži vtípkov z banického prostredia, kde náš člen Ignác Hečko vyhral prvé miesto. V Štiavnici sme navštívili

ZAÚJÍMAVÁ NÁVŠTEVA ČERÍNA

Pri príležitosti stého výročia fatimských udalostí členovia bratislavských klubov ZKS, najmä klubu Petržalka pod vedením Márii Muchovej, boli v máji na púti v Starých Horách. Túto tradičnú púť pripravil kolektív vedený Otom Malatinským, predsedom UC-6 v Banskej Bystrici. Za účasti asi 400 seniorov z celého Slovenska svätú omšu celebroid otec biskup Mons. Marián Chovanec.

nám odborne poukazoval nádherné fresky, ktoré sú v rôznom stave reštaurácie. Okolo kostola je krásne okolie, pripomínajúce jeho pohnutú históriu. Pri úprave okolia pomáhajú dobrovoľníci a farníci.

Každý pútnik dostal na rozlúčku dar v podobe výbornej čerínskej vody, ktorá nám na ceste domou dobre padla.

Rada konštatujem, že sme absolvovali veľmi pekný výlet, ktorého sa zúčastnili bratislavskí seniori aj s predsedom ZKS. Na Čerín nezabudneme a budeme ho propagovať a modliť sa za túto malú, ale veľmi aktívnu farnosť.

Jolana Egryová,
predsedníčka UC-1 Bratislava

Cestou domov sa autobus plný seniorov zastavil v neďalekom Čeríne, pretože sme boli zvedaví, ako vyzerajú po reštaurovaní tamojšie stredoveké fresky. Aj Petržalčania hlasovaním podporili jeho financovanie v súťaži nadácie VUB „Zachráňte fresky“, ktorú vyhral práve Čerín, keď dostal vyše 40 tisíc hlasov. Našu návštevu sprevádzal Boží človek, otec Dušan Mesík, čerínsky farár, exorcista, ktorý sa snaží s Božou pomocou postaviť vernú kópiu tohto gotického oltára, ktorého originál je uložený v Budapešťanskom národnom múzeu.

Pán farár Mesík je mužom silno zanieteným pre pastoračnú prácu. V kostole sme zažili nevšedný zážitok bohoslužby s modlitbami, spevom a požehnaním. S nadšením

TALIANI A TALIAANSKO

– KRAJINA PRIATEĽSKÁ AJ K SENIOROM

Kvôli moru, pamätihodnostiam, hudbe, spevu, umeniu, kostolom, náboženstvu a pápežovi, sa Talianska nikdy nenasýtite. Pre mňa, ktorý som tam päť rokov pracoval, sú nezabudnuteľní aj Taliani. Sú veselí, dokážu si užívať život, radi jedia, zapíjajú vínom a spievajú. Aj jednoduchí ľudia nosia v sebe dedičstvo svojich predkov, Etruskov a Rimanov: kultúrnosť, prirodzenú inteligenciu, prajnosť. Rozpoznajú dobré od zlého, dôležité od nedôležitého, vedia oceniť talent, uznávajú authority, vážia si starších ľudí.

Do Talianska sa rád vraciam, stále s väčším sprievodom rodiny. O svojich pobytoch vždy niečo napíšem. Aj moja nová kniha (Marenčin PT, september 2017) „Ľudia a doba – z môjho života“ prináša myšlienky o tejto krajine.

O poslednej návšteve Talianska v júli 2017 som tiež napísal pár čerstvých spomienok.

K moru sme chodili cez ulicu Cavallo morto (mrtvý kôň), križovali ju Via Ruggero Leoncavallo a Via Giuseppe

Verdi. V Ríme na dvore Via Margutta 51 som stretol štíhlu blondínu a urasteného fešáka – Audrey Hepburnovú a Gregory Pecka? Žiaľ, neboli to oni.

Do chrámu sv. Petra mi dovolili vojsť až na piaty pokus. Na krátke nohavice som si natiahol dlhé, veci z krátkych pískali. Vnuci sa tešili, že vchod k Bocca della Verita (Ústa pravdy) zavreli tesne pred nami, vraj nedávno mame klamali. Cez mreže videli tváre „zúfalých“ ľudí, ktorí tiež cigánili.

Pri pápežskom paláci v Castelgandolfo nad jazerom Lago di Albano dron snímal vášnivé bozky pod závojom mladomanželov. Nesekírovali ich svokry, ale fotografista, kameraman, režisér a pilot dronu. Romantiku pokazila spálená pizza bianca, ktorá sa premenila na pizzu neru, keď sa kuchár zarozprával a dal nám ju come regalo (ako dar). Nebolo

ľahké vybrať si zmrzlinu zo 150-tich možností, ani nájsť dobré miesto na získanie spiatočného lístka k Fontáne di Trevi. Okolité ulice sú plné, rodičia mali dlhými bužírkami priviazané o ruky po dve deti. Fontána fascinuje od roku 1762, denne sa z nej vyberie asi 3000 €.

Na vrátnici konzervatória Santa Cecilia syna Daniela spoznali, na ulici znel spev, husle a klavír. Tieň na schodoch Piazza Spagna lemoval sediacich turistov - keď lízali zmrzlinu, policajt zapískal. Peknú čašníčku som pokladal za Slovenku, Rusku, či Ukrajinku, bola to Poľka. V kostolíku krstili dvojročného chalana. Niekoľkokrát ušiel, naháňali ho, keď mu kňaz obliekol košielku, vyzliekol si ju a odhodil. Nakoniec ho krstný chytil a krst bol platný.

Je pozoruhodné, že krízové Taliansko zasa vybuďovalo nové autostrády, obchvaty a tunely, v ktorých sa navigátor nevyznal.

Na Piazza Navona bola klasika - maliari, muzikanti, speváci, kúzelníci. Hitom bola prakom strieľaná vrtuľka s lampičkou. Po ohnivej šou umelec nešiel s klobúkom k ľuďom, ale

stál v strede priestoru a čakal tých, ktorí ho odmenili. Stretli sme aj portrétistu Leona z Alžírsku, ktorého obraz už dvanásť rokov visí v Dunajskej Lužnej. Keď mu portrétovaná predstavila tri ratolesti, ktoré sa medzitým narodili, srdečne sa s nimi zvitál.

Na Piazza della Rotonda pri Panteóne na schodoch pred obeliskom sedel výber sveta. Obďaleč spieval country spevák, diváci

ho počúvali a pozerali „one man šou“ nenápadného klauna. V zhustenom lieviku prechádzali rodiny s deťmi, vypasované dievky v minisukniach a ich potetovaní fešáci, dobre živých holohlavcov sprevádzali dámy so značkovými taškami. Starnúce vymaľované paničky dokazovali, že nestarnú, ich partneri s kryštálovými úsmevmi neúspešne tajili svoje roky. Je spravodlivé, že všetkým beží čas rovnako. Všade cítiť genius loci miest, ktoré v minulosti navštívili významné osobnosti. Keby preto všade dali pamätne tabule, nebolo by miesta pre okná.

Vtipný klaun pózoval a tancoval s vnukmi. Kým som vytiahol mobil, hladkal starých po plešinách, babky sprevádzal pod pazuchou, k ženám sa choval galantne, pred rehoľníkmi sa modlil, rehoľníčkam dával svätožiaru z balónu. Urobil pár veselých gest vyfešákovému gigolovi v tmavých okuliaroch.

Obecenstvo sa smialo, jeho dáma sa tešila pozornosti fotografistov. Indkám sa klaňal, Japonkám so zloženými rukami. Na korbu auta plného smetí, zobral divákovi značkové tašky plné drahých vecí a „dával“ ich medzi odpadky. Keď všetci strnuli, popletené ich vrátil majiteľom. S Američanom si vymenil kovbojský klobúk za svoj zamastený, nakoniec s mopom a nastaveným klobúkom chodil medzi ľuďmi a utieral z nich prach. Päť Euro, ktoré mu niekto dal, každému ukazoval, darovanú kreditku bez pinu veľkoryso vrátil.

Fontána s obeliskom na ktorom je vrah popol Caesara, šumela a mne napadol Sergej Jesenin: „Šum rezeda a fiala, mne z duše ľarcha spadala...“

Arivederci Roma!

Jozef Mikloško

MOŽNOSŤ ZÍSKAŤ OCENENIE SENIOR FRIENDLY

Klub Luna Senior Friendly, občianske združenie a Občianske združenie Bagar ako hlavní organizátori vyhlásili v druhej polovici februára 2. ročník súťaže o ocenenie Senior Friendly pre rok 2017. Zámerom je oceniť subjekty, ktoré ponúkajú výhody, služby, výrobky, aktivity a možnosti uplatnenia pre seniorov.

Naša populácia starne a napriek zvyšovaniu počtu občanov v seniorskom veku je táto skupina obyvateľov často na okraji záujmu a života spoločnosti. Nejde však iba o seniorov samotných. Cieľom

projektu je upriamiť pozornosť na tých, ktorí prispievajú k tomu, aby sa seniorom žilo lepšie, kvalitnejšie a prispievajú svojimi aktivitami k zmene postojev k seniorom. Je to významná výzva pre celú spoločnosť a privítame všetkých, ktorí sa zapoja.

Prvý, pilotný ročník súťaže Senior Friendly v minulom roku priniesol veľký ohlas a záujem a desiatky prihlášok. To umožnilo udeliť v štyroch kategóriách spolu až

deväť ocenení Senior Friendly a 13 čestných uznaní. Teraz pre rok 2017 opäť vyhlasujeme možnosť prihlásiť sa v štyroch

kategóriách. Prvou sú veľké a stredné spoločnosti, druhou malé firmy vrátane živnostníkov, treťou miestne a regionálne samosprávy a napokon štvrtou médiá, kultúrne a vzdelávacie inštitúcie, zdravotnícke zariadenia

a neziskové organizácie. Osobitné ocenenie bude pre osobnosti, ktoré prispievajú k realizácii cieľov projektu.

Uzávierku prihlášok do súťaže sme o niekoľko dní posunuli na 29. septembra 2017. Ocenených vyberie zo všetkých nominácií odborná porota. Zúčastniť sa môžu subjekty, ktoré nemajú priamo v predmete činnosti starostlivosť o seniorov, ale realizujú aktivity pre seniorov. Slávnostné udelenie ocenenia Senior Friendly prebehne v októbri 2017. V rámci projektu prebehnú viaceré ďalšie akcie, kde sa seniori a široká verejnosť zoznámia s rôznymi službami, produktmi a aktivitami a budú motivovať na zapojenie sa v duchu filozofie aktívneho starnutia. Ambasadorkou projektu Senior Friendly je docentka MUDr. Barbara Ukropcová, Ph.D., ktorá skúma a podporuje význam pohybovej činnosti pre organizmus človeka, najmä seniorov (nedávno sa stala absolútnou víťazkou ankety Slovenka roka), ambasadorm je doc. MUDr. Viliam Dobiáš, Ph.D., prezident Slovenského Červeného kríža.

Novinkou je možnosť spoluprácu a vzťahy medzi generáciami priblížiť aj obrazom. Minulý rok v rámci projektu prebehla a veľmi

zaujala autorská výstava Krásne spolu s fotografiami, ktoré zachytili tri generácie jednej rodiny. Teraz chceme dať možnosť účastníkom súťaže o ocenenie Senior Friendly, ale aj ďalším, napríklad školám, rôznym organizáciám či jednotlivcom, aby poslali fotografie s námetom medzigeneračných vzťahov a výber z nich bude vystavený v bratislavskom Zichyho paláci v rámci projektu a slávnostného vyhlásenia ocenení.

Zúčastniť sa môže každý, kto pošle 1-2 fotografie, na ktorých budú zachytené okamihy zo života viacerých generácií. Prihlasovať sa možno do 30.9.2017 na info@seniorfriendly.sk, www.seniorfriendly.sk

Predovšetkým však organizátori súťaže a projektu privítajú prihlášky do súťaže od subjektov, ktoré sú ústretové k seniorom a robia pre starších viac než je ich povinnosťou. Viac informácie a tiež podmienky a prihlášku do súťaže o ocenenie Senior Friendly možno nájsť na stránke www.seniorfriendly.sk.

Hlavní partneri:

Mediálni partneri:

DUSLO ŠAĽA SA STARÁ O SENIOROV

Na polikliniku, akú má Duslo Šaľa, by mohlo byť hrdé nejedno mesto. Nájdete v nej v podstate všetky najvyužívanejšie medicínske odbornosti, osobitnú pozornosť si zaslúži fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia.

Oposchodie vyššie je zariadenie pre seniorov, pracujúce na princípe denného stacionára, ale s vyššou úrovňou starostlivosti a poskytovaných služieb. Opateru tu nájdete bývalí zamestnanci Dusla či rodinní príslušníci súčasných pracovníkov, ale aj záujemci bez priamej väzby na chemičku. To, že zariadenie je v tesnej blízkosti polikliniky, je veľkou výhodou pri medicínskej starostlivosti i rehabilitácii.

Aj toto všetko patrí k dôvodom, prečo sa akciová spoločnosť Duslo Šaľa zaradila medzi Zdravé pracoviská pre všetky vekové

kategórie. Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci vyhlasuje každé dva roky tému kampane na podporu riešenia aktuálnych problémov bezpečnosti a ochrany zdravia. Pre minulý a tento rok to boli práve Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie, motivované predovšetkým starnutím populácie. Duslo sa stalo jednou z šestnástich ocenených a odporučených firiem v rámci Európskej únie.

VÝZNAMNÝ VÝROBCA

Že to v tejto chemickej fabrike myslia s bezpečnosťou vrcholne vážne sme sa presvedčili hneď pred prehliadkou niektorých jej

prevádzok. Každý zo skupiny novinárov dostal špeciálne oblečenie, prilbu, ochranné okuliare aj tašku s plynovou maskou. Pri prehliadke sme ani na moment nemali dojem, že by nám niečo mohlo hroziť, ale pri práci s chemikáliami platia prísne pravidlá a tu ich striktné dodržiavajú. Výsledkom je okrem iného, že za posledné roky nezaznamenali ani jeden vážnejší pracovný úraz.

Pred prehliadkou nás generálny riaditeľ Petr Bláha informoval o profile spoločnosti a jej výrobe. Duslo Šaľa je po Slovnafte druhou najväčšou chemickou fabrikou v krajine, vyprofiloval sa na výrobcu hnojív európskeho významu a globálneho dodávateľa gumárskych chemikálií. Okrem toho vyrábajú polyvinylacetátové a polyakrylátové lepidlá a disperzie a rôzne ďalšie špeciálne produkty. Je súčasťou medzinárodného koncernu AGROFERT.

Duslo Šaľa má približne dve tisíc zamestnancov a tí sú jeho najväčším bohatstvom. Firma veľmi cieľavedome a dynamicky investuje do progresívnych technológií, aktuálne je to najmä nová výroba čpavku za 310 miliónov eur, čo je nielen historicky najvyššia investícia Dusla, ale celého koncernu Agrofert. Tento krok má zásadný význam nielen pre rozvoj a modernizáciu výroby, ale aj pre zamestnanosť. Čo spoločnosť robí pre svojich pracovníkov personálna riaditeľka Silvia

Karásiková nielen porozprávala, ale mohli sme sa o tom aj na vlastné oči presvedčiť.

PRÍKLADNÁ STAROSTLIVOSŤ

Polikliniku, oficiálne Centrum zdravotnej starostlivosti, sme už spomenuli, informačná tabuľa hovorí, že v nej sú praktické ambulancie, gynekológia, stomatológia, interné lekárstvo, chirurgia, ortopédia, kožná ambulancia, očná ambulancia, ušno-nosno-krčná ambulancia, neurológia, moderne vybavené rádiodiagnostické pracovisko, laboratórium klinickej biochémie a už uvedená fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia. Jej vybavenie a sľuby sú pozoruhodné: vodoliečebné a elektroliečebné procedúry, plávanie, ošetrovanie biolaserovou lampou, klasické, reflexné a podvodné masáže, povrchová aplikácia tepla rašelinou, sauna, magnetoterapia, individuálna liečebná telesná výchova, ošetrovanie biolampou, aerosolový kúpeľ, cvičenie podľa smsystému, kineziotejping, plynové injekcie...

Naozaj príkladná starostlivosť. A nezabúda sa ani na starších, bývalých pracovníkov, rodinných

príslušníkov súčasných zamestnancov aj ďalších seniorov zo Šale a okolia. Vedenie Dusla pred viac než rokom v rámci sociálneho programu Rozhodlo o vytvorení Zariadenia pre seniorov s denným pobytom v Centre zdravotnej starostlivosti. Zámer si vyžiadal stavebné úpravy priestorov na 1. poschodí, kde boli vytvorené odpočinkové izby, spoločenské miestnosti, jedálenský kútik. Umiestnenie v zdravotníckom zariadení zabezpečuje pre seniorov rehabilitačné procedúry a v akútnych prípadoch aj urgentnú lekársku starostlivosť. Zariadenie pre seniorov

s denným pobytom prevádzkuje Občianske združenie Monika, ktoré má na túto činnosť potrebné oprávnenia a má už dlhšie skúsenosti.

Ak k tomu prirátame dôkladné, prísne uplatňované a kontrolované opatrenia v oblasti bezpečnosti pri práci, nuž je celkom zrejmé, že ocenenie pre Duslo Šaľa v rámci celoeurópskej kampane Zdravé pracoviská pre všetky vekové kategórie je nepochybne zaslúžené.

Miloš Nemeček

PODOTECH SA STARÁ O VÁŠ POHYB INDIVIDUÁLNY A ĽUDSKÝ PRÍSTUP

„Som zákazníčkou Podotechu, stredisko Senec, už dva roky napriek tomu, že bývam až 120 kilometrov od Senca a mám už 86 rokov. Hlavným dôvodom je neuveriteľne ľudský a milý prístup, ochota a jednanie Vašich pracovníkov. Nielen chovanie, telefonáty s pracovníčkami recepcie, ale aj trpezlivými a ochotnými technikmi a dokonca s pracovníkom, ktorý šije pre mňa topánky. Veľmi si ich vážim a ďakujem im i s mojimi deťmi, ktoré ma vozia do Senca.“

Toto napísala na adresu spoločnosti Podotech pani Zita z Krajného v okrese Myjava. Uznalivých a pochvalných vyjadrení by sme našli aj viac. Vybrali sme ho práve preto, že vyjadruje názor jedného zo seniorov a senioriek, ktoré patria k najčastejším klientom Podotechu.

RUČNÁ A INDIVIDUÁLNA VÝROBA

Spoločnosť Podotech vznikla pred siedmimi rokmi ako nevelká dielňa na výrobu ortopedickej obuvi.

Postupom času a na základe záujmu a spokojnosti klientov sa rozrástla na firmu s tridsiatimi zamestnancami, ktorá mesačne vyrobí viac než 300 párov ortopedickej obuvi a ďalšie produkty, ortopedicko – protetické pomôcky, predovšetkým ortézy, ale aj veľmi náročné protézy ako náhradu končatín.

„Staráme sa o Váš pohyb.“ To je nielen heslo spoločnosti Podotech, ale aj vyjadrenie podstaty jej činnosti a filozofie: Postarať sa o klienta a jeho problémy s pohybom

čo najkvalitnejšie a na vysokej profesionálnej úrovni, súčasne veľmi ľudsky a ústretovo, s individuálnym prístupom. Možno smelo povedať, že je iba málo firiem na Slovensku, ktoré na takejto úrovni dokážu zvládnuť ručnú výrobu ortopedickej obuvi podľa individuálnych požiadaviek a tiež ďalšie, ešte náročnejšie úkony z oblasti ortopedickej protetiky.

ZA VŠETKÝM SÚ ĽUDIA

Hovorí sa, že lepšie raz vidieť ako dva razy počuť. Rozhodol som sa teda proces, ktorým prechádza klient, si do istej miery sám vyskúšať. Pravda, bez prvého kľúčového bodu, návštevy odborného lekára – ortopéda, ktorý obuv či pomôcku predpíše a tým tiež vzniká nárok na príslušnú úhradu zo zdravotnej poisťovne.

Trafiť do centrály Podotechu nie je

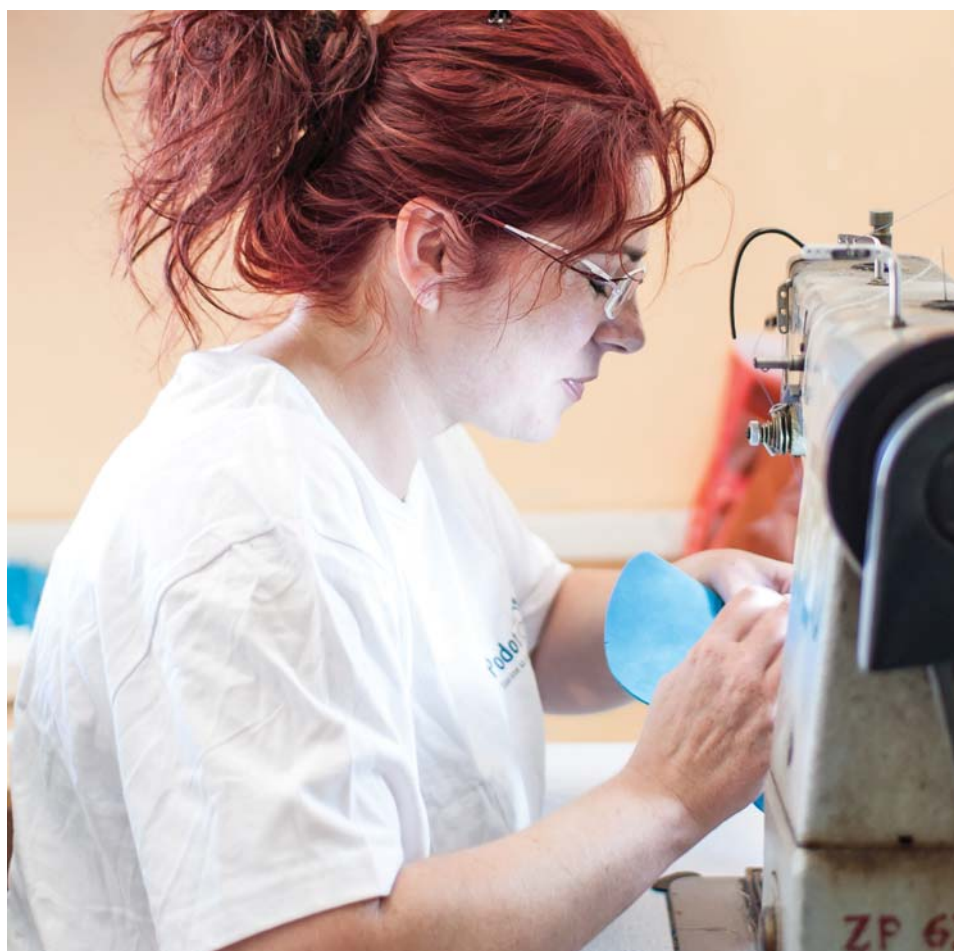
ťažké, stačí z veľkého kruhového objazdu na začiatku Senca zamieriť priamo na Jánošíkovu ulicu. Keď prejdete presklené dvere modernej budovy, na recepcii Vás milé dámy nielen privítajú, ale predovšetkým zorientujú, ako ďalej. Prvou dôležitou zastávkou je ortopedický technik, ktorý pripraví merné podklady pacienta – obvodové a dĺžkové miery, odtlačok, v prípade potreby scan.

Časť technikov Podotechu bola práve v teréne, k dispozícii boli dve šikovné a plne kvalifikované ortopedické techničky, jednou z nich je Lenka Špergerová. Ohotne som sa im dal do rúk, dohodli sme sa na tom najjednoduchšom, zmeraní a odtlačku môjho chodidla. Uprostred procedúry z recepcie ohlásili klienta, prirodzene dostal prednosť...

Aj s maminou prišiel šesťročný Patrik z neďalekej Réce na záverečnú skúšku ortopedickej obuvi, ktorú mu tu šijú. Po premeraní a vyskúšaní sa zhodli na drobnej úprave, do školy ide Patrik v parádných modrých sandáloch. Položartom, polovážne som mu povedal, že kým jeho kamaráti sa budú chváliť obyčajnými značkami ako adidas či nike, on bude mať krajšiu, akú nemá nik – Podotech...

KAŽDÝ JE DÔLEŽITÝ

Aj táto krátka epizóda ukázala, ako tu spájajú odbornosť a profesionalitu s ochotou a ústretovým prístupom. Spýtal som sa, ktoré úkony sú najjednoduchšie a ktoré naopak najnáročnejšie. Prvá odpoveď bola príznačná: Každý klient je pre nás dôležitý. Keď som som sa viac vypytoval, dozvedel som sa, že isteže je jednoduchšie vziať miery na povedzme ortopedické vložky než príprava najnáročnejších produktov, akými sú ortézy s dynamickými kĺbmi a najmä protézy. Tie tu zhotovujú s veľkou starostlivosťou,

najčastejšie ide o dolné končatiny po amputácii, vyvolanej najpokročilejšou cukrovkou...

Chvalabohu tých prípadov nie je veľa a tak najčastejšia je výroba ortopedickej obuvi. Pokračoval som teda po tejto línii. V dielni má každý špecializovanú úlohu. Služobne najstarší je Peter Strezenický, ktorý sa pred dvadsiatimi rokmi vyučil za ortopedického obuvníka. Ten má na starosti zvršky a v práci mal práve dvojito topánok, ktoré charakterizujú hlavné cieľové skupiny. Maličkú detskú v peknej tyrkysovej farbe a seriózne hnedé pre seniora. Obom sa venoval s rovnakou pozornosťou, tak ako ostatní kolegovia pri ďalších etapách výrobného procesu. Na jeho začiatku, hneď po meraní a nakreslení obuvi, je vyrezávanie, absolútne presné s pomocou počítača a do neho zadaných údajov ortopedickým technikom.

DETI AJ SENIORI

Veľkou skupinou klientov sú práve detskí pacienti, keď sú čoraz častejšie ploché nohy, čo je zapríčinené najmä nedostatkom pohybových aktivít, ďalšími sú deti s vážnejším zdravotným postihnutím. Ortopedická obuv vhodne pomáha jednak ako prevencia a tiež ako korekcia neželaného postavenia chodidla a nohy.

Náš časopis je najmä pre seniorov a tí sú ďalšou významnou skupinou. Často majú problém nájsť v bežnom obchode vhodnú obuv keď majú problémy so svojimi nohami. Najčastejšími diagnózami sú priečne alebo pozdĺžne plochá noha, vbočený palec / Hallux Valgus/, kladivkové alebo skrúžené prsty, kostné výrastky či chronické opuchy. Ale vyskytujú sa aj ešte vážnejšie prípady. Pri všetkých z nich je potrebné na základe

odporúčania praktického lekára navštíviť špecialistu, najčastejšie ortopéda alebo rehabilitačného lekára. Ten je oprávnený predpísať ortopedickú obuv, hradenú zdravotnou poisťovňou.

Výhodou jej individuálnej výroby je najmä to, že zohľadňuje anatomicke rozmery pacienta, pomáha korigovať patologické zmeny a odľahčuje preťažené časti končatiny. Práve o to sa stará Podotech nielen vo svojej centrále a výrobe v Senci, ale aj pobočkách v Bratislave, Piešťanoch, Nitre a Považskej Bystrici. Viac informácií možno získať na www.podotech.sk a na telefónnych číslach 0904 600 909 alebo 0911 774 833.

Miloš Nemeček

PÚŤ K MADONE ŽITNÉHO OSTROVA

Tohtoročná augustová púť k Madone Žitného ostrova v Dunajskej Lužnej bola výnimočná v tom, že miestni veriaci pri jej príležitosti sláviли zároveň viaceré jubileá. Uplynulo totiž 270 rokov odvtedy, ako milostivá socha Madony bola slávnostne intronizovaná na obnovenom hlavnom oltári kostola.

Polychrómovaná socha Madony s dieťaťom Ježišom v náručí je vyrezaná z tvrdého hruškového dreva; podľa historikov pravdepodobne pochádza zo zaalpskej oblasti Talianska a jej vznik sa datuje na začiatok 13. storočia. Ide teda o druhú najstaršiu zachovanú sochu tohto typu na Slovensku. Do kostola v Dunajskej Lužnej (obce predtým nazývanej Dénešd) sa dostala z maďarského Celdömölku, kde už v tamojšom kláštore jej bola preukazovaná mimoriadna úcta. Odtiaľ ju sem priniesli benediktínski mnísi z Hory svätého Martina v Panonhalme, keď v roku 1241 utekali pred Turkami. Kánonické vizitácie ju často spomínajú ako „zázračnú, uzdravujúcu a pomáhajúcu Madonu“.

V predvečer slávnosti Nanebovzatia Panny Márie 14. augusta 1747 sa náhle uzdravila obyvateľka susednej obce Rovinka pani Mária Sofia Moiselianová, ktorá už niekoľko týždňov bola vážne chorá a na smrť zoslabnutá. Nasledovalo niekoľko ďalších zázračných uzdravení, súvisiacich s dôverným utíkaním sa k tejto soche a viaceré boli aj písomne zaznamenané. Uzdravenia – tak telesné ako aj duchovné – a tiež iné mimoriadne udalosti dobové záznamy a kroniky označujú za zázraky, prirodzene nevysvetliteľné javy. A keďže neboli zriedkavé, vo veľkých počtoch sem prichádzajúci veriaci začali milostivú sochu Panny Márie v modlitbách vzývať ako Pomáhajúcu Matku Božiu; jej povest sa rozšírila natoľko, že si vyslúžila titul Madona Žitného ostrova.

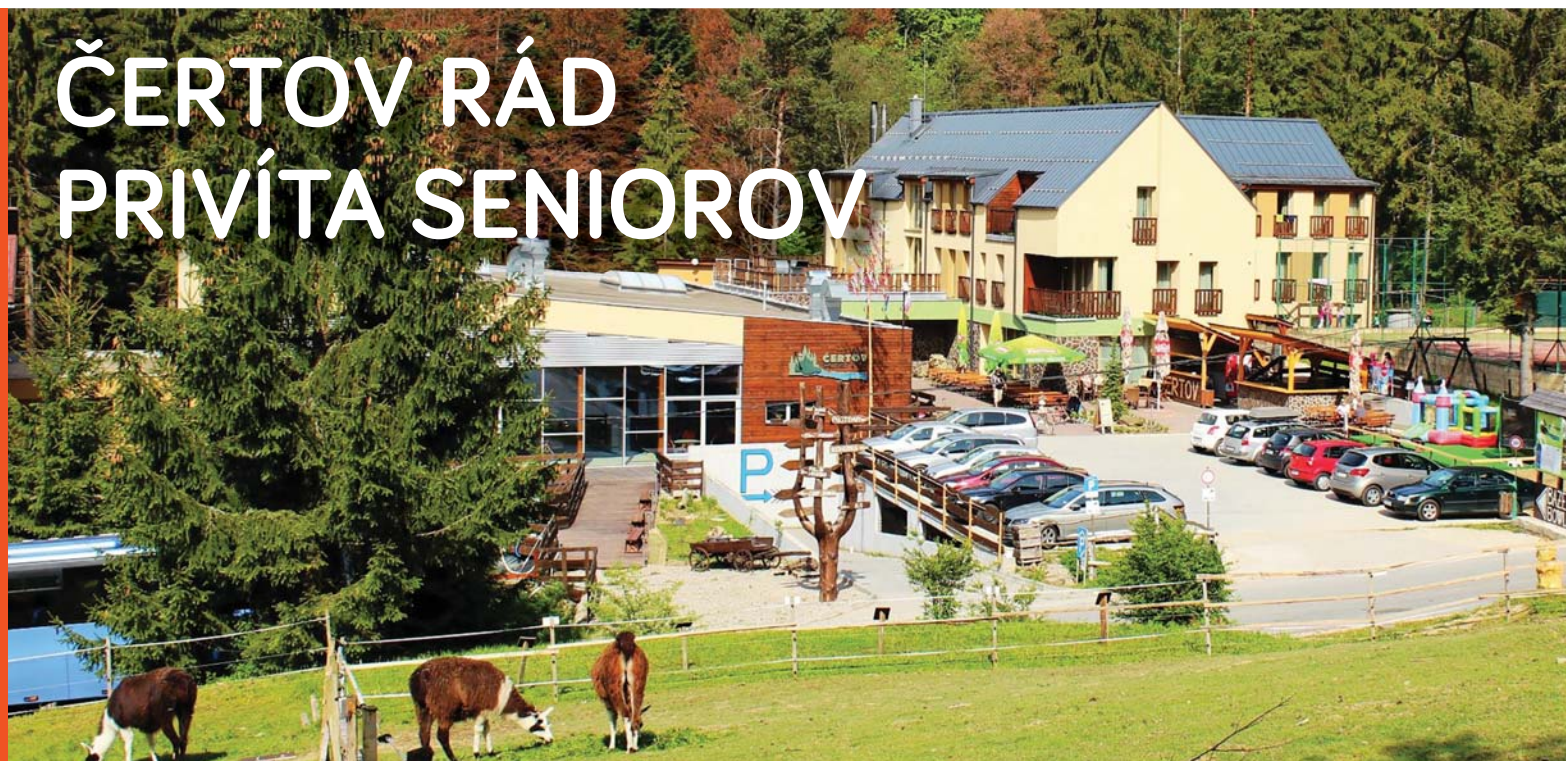
Púte cez vojnu zanikli, obnovili sa až pred 20 rokmi, na čom má hlavnú zásluhu historik PhDr. Jozef Vozár, DrSc. Pri príležitosti jubilea od obnovenia dunajskolužnianskych pútí mu bolo v závere nedeľnej svätej omše in memoriam vyslovené verejné poďakovanie a udelený ďakovný dekrét od rímskokatolíckeho farského úradu, miestneho odboru Matice slovenskej a miestneho klubu Kresťanskodemokratického hnutia, ktorý prevzala jeho manželka.

Treba ešte spomenúť tretie jubileum, ktoré sa nevzťahuje osobitne len na veriacich Dunajskej Lužnej, ale má všeobecnejší, celocirkevný charakter. Je ním storočnica fatimských zjavení. Trnavský arcibiskup Ján Orosch ako hlavný celebrant nedeľnej slávnostnej svätej omše, medzi iným pripomenul význam fatimských zjavení aj pre súčasnosť. Ako miestny rodák dokázal vo svojom príhovore osloviť spolurodákov a povzbudiť ich k dôvernejšej modlitbe svätého ruženca, ktorého modlenie sa je v súčasnej dobe tak naliehavo potrebné.

Dôstojným zakončením tohto príspevku nech je úprimné zvolanie: „Panna Mária, Madona Žitného ostrova, oroduj za nás a vypros občanom Slovenska odvahu vrátiť sa k pravým kresťanským hodnotám.“

Tibor Kepencay
Foto: Michal Koniar

ČERTO V RÁD PRIVÍTA SENIOROV

Na Hornom Považí nájdete mnohé nedotknuté miesta, pripomínajúce odľahlú samotu, popretkávanú nádherným tichom blízkej prírody. Jedným z nich je aj okolie Čertova, ktorý sa nachádza na pomedzí hraníc Slovenska a Moravy, asi 16 km od mesta Púchov, na konci zdanlivo neohraničene rozmiestnenej obce Lazy pod Makytou.

Nemenej hodnotné súžitie s okolitou prírodou podmieňuje aj zmienený hotel, ktorý navonok do okolitej prírodnej krajiny vôbec nezasahuje. Práve naopak, harmonicky sa s ňou dopĺňa a prípadným návštevníkom, či už v podobe jednotlivcov alebo rodín ponúka maximálny komfort v podobe kvalitných služieb, o ktorý sa stará profesionálny tím ochotných zamestnancov celého rezortu.

Práve do tohto prostredia je významovo situovaný trojhviezdičkový Wellness & Spa Hotel Čertov. Nachádza sa v nespútanej panenskej prírode pohoria Javorníky, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou Chránenej krajinej oblasti Kysuce. Spomínané okolie vyniká neobyčajne magickou atmosférou, ktorá je priam predurčená na ideálny prírodný relax v akomkoľvek ročnom období.

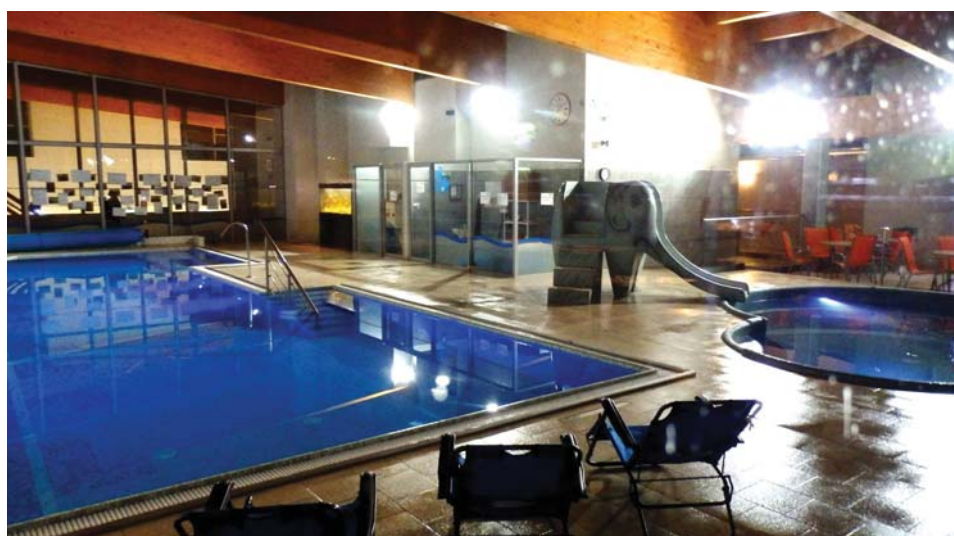
ale aj rozmanitá flóra v podobe liečivých bylín a kvetov na okolitých lúkach všade navôkol. Spomedzi rozmanitých krás, ktorými slovenská krajina disponuje, tu dochádza k okamžitému stretu medzi človekom a prírodou, nakoľko charakter tohto miesta je zážitkovo neobyčajne meditatívny.

VŠETKY VYMOŽENOSTI

Ideálne podmienky so všetkými

PRE DUŠU AJ TELO

Uprostred hlbokých lesov a nikdy nekončiacich vrchov pripomína oázu ticha a pokoja. Svedčí o tom aj všadeprítomný zdravý horský vzduch zastupujúci krištáľovú čistotu, ktorá okamžite lieči dušu a telo. Čaro miesta podmieňuje nielen ohrozené živočíšne druhy (medveď hnedý, rys ostrovid, vlk dravý...) európskeho významu,

Detskí návštevníci určite ocenia aj komorný zoolpark, ktorý sa nachádza v bezprostrednej blízkosti hotela.

na zasnené prechádzky vo dvojici v jeho okolí. Milovníci športov majú k dispozícii krytú telocvičňu, lezeckú stenu, bowlingové dráhy,

vymoženosťami tu nájdete rodiny s deťmi či seniori, prípadne aj s vnúčatami. Pripravené sú špeciálne zvýhodnené balíky pobytov pre seniorov na tri, štyri či päť dní, v ktorých popri ubytovaní a strave sú v cene zahrnuté aj služby wellness centra a voľnočasové aktivity. A keď zoberiete so sebou vnúčence, do šesť rokov majú ubytovanie zdarma a polpenziu iba za osem eur, vo vyššom veku platia 40 – 50 percent zo zvýhodnenej ceny seniora.

Neobyčajnou výhodou tohto miesta je aj to, že v jeho interiéroch, ale aj exteriéroch možno stále objavovať niečo nové. Okrem výborných gastronomických služieb v podobe renomovanej reštaurácie, vinárne a barov tu nájdeme aj ďalšie, nemenej zaujímavé atrakcie. Medzi ďalšie obľúbené zariadenia patrí profesionálne navrhnuté wellness centrum s plaveckým bazénom a saunovým svetom, ktoré je ideálnym relaxačným doplnkom najmä v chladnejších dňoch. Romantickú estetiku vonkajšieho prostredia dotvára voľne dostupná terasa s grilom a jazierko s rybičkami, ako stvorené

gulečník, šípky, či dokonca strelnicu.

Dostatočné vyžitie ponúka aj dlhoročná tradícia zimných športov v podobe lyžiarskych stredísk, s ktorou tento región od nepamäti súvisí. Samozrejmosťou sú aj nevšedné cyklotrasy a turistické chodníky, ktoré okamžite zvädzajú k zdravej fyzickej aktivite.

Ak sa tento hotel niekedy rozhodnete navštíviť, pre viac informácií si pozrite internetové stránky: www.certov.eu

(red)

SÚŤAŽ

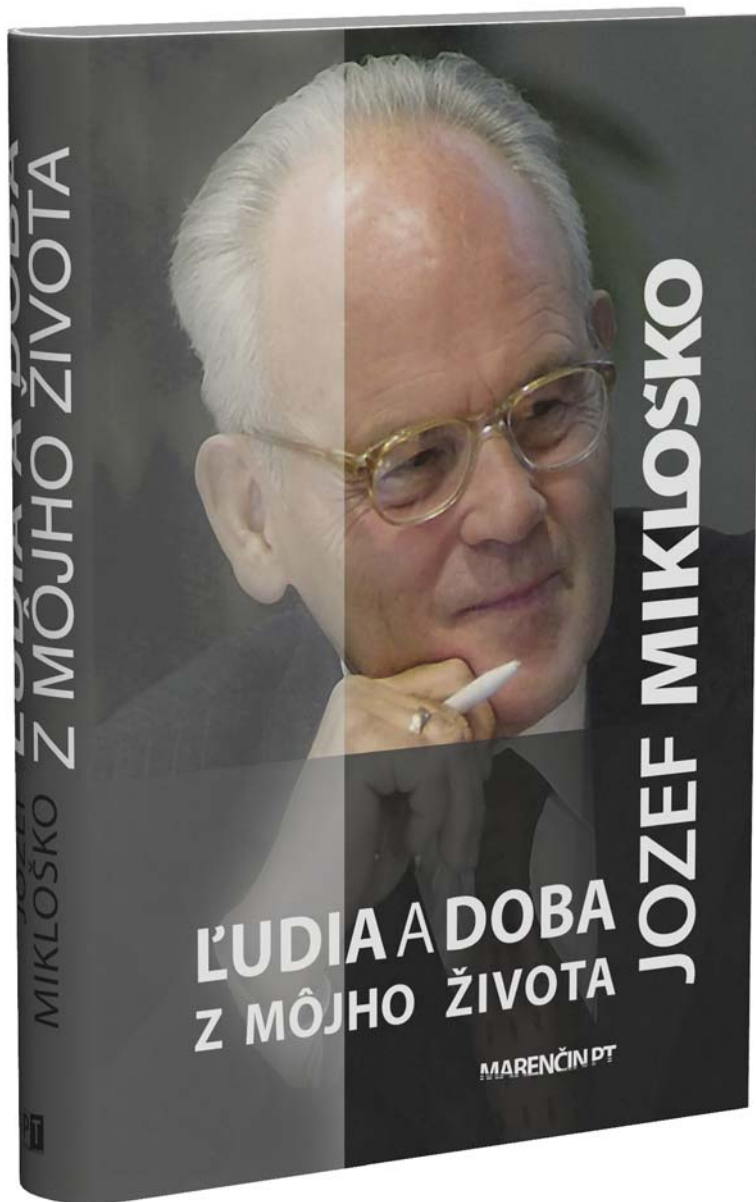
Chcete spoznať trojhviezdičkový Wellness & Spa Hotel Čertov a stráviť v ňom niekoľko dní? Zapojte sa do našej čitateľskej súťaže a odpovedzte na jednoduchú otázku:

V KTOROM POHORÍ SA NACHÁDZA ČERTOV.

Odpovede zasielajte najneskôr do 12.10. 2017 tajomníčke ZKS Viera Čepčíkovej mailom na viera.ceplikova@gmail.com alebo poštou, korešpondenčným lístkom, na adresu **Viera Čepčíková, Pieskovcova 1, 841 07 Bratislava.**

Zo správnych odpovedí vyžrebujeme jedného súťažiaciho, ktorý získa vo Wellness & Spa Hotel Čertov trojdenný pobyt pre dve osoby.

NOVÁ KNIHA JOZEFA MIKLOŠKA

Jozef Mikloško, predseda Združenia kresťanských seniorov Slovenska, sa takmer tri desaťročia venoval vedeckej práci najmä na poli matematiky a technickej kybernetiky, po roku 1989 zasa významným funkciám v politike a diplomacii. Súčasne je však aj spisovateľom, má za sebou už sedem kníh literatúry faktu. Teraz vychádza vo vydavateľstve Marenčin PT ôsma – „Ľudia a doba - z môjho života“. Ako už názov naznačuje, rovnako ako predchádzajúce, približuje postavy a udalosti dynamického prelomu tisícročí, popri všetkej vážnosti témy nechýba ani autorov príslovečný humor.

Prvou je Helena Križanová – Koladová (†80), nežná poetka, ktorá napísala veľa pekných básní, ale nič jej knižne nevyšlo. Rečnil som na jej pohrebe, pred pár dňami mi jej suseda poslala vrečko plné krásnej poézie, určite s tým niečo urobím. Druhým bol Ondrej Marušiak (†82), rodák z Hýb, spisovateľ, prekladateľ a literárny kritik. Prekladal a propagoval najmä diela K. Paustovského a A.I. Solženicyna (†90), nositeľa Nobelovej ceny, ktorý strávil pätnásť rokov v pracovných táboroch. O poslaní spisovateľa v spoločnosti napísal a platí to dodnes: „Jeho úlohou je všímať si tajomstvá ľudského srdca a svedomia, konflikty medzi životom a smrťou, prekonávanie duševných bolestí, ľuďom otvárať oči, pomáhať im žiť, dodávať nádej a optimizmus.“ Teda nie škandály, sex, drogy, senzácie, mafie, podvody, čo dnes letí vo veľkých nákladoch, aj ligotavých západných prekladov v tvrdých väzbách.

Jozef Mikloško je aktívny v našej najstaršej organizácii tvorcov literatúry, Spolku slovenských spisovateľov (SSS). Na jeho júnovom Valnom zhromadení v Žiline bol opätovne zvolený do Predstavenstva SSS. Pri tejto príležitosti vo svojom vystúpení, okrem iného, povedal:

Ruský spisovateľ Ruský Saltykov - Ščedrin povedal: „Literatúra je vyňatá spod zákonov umierania, jediná na svete nepodlieha smrti“. Začnem spomienkami na troch spisovateľov, seniorov, ktorí zhodou okolností zomreli v roku 2008 a ku koncu svojho života vyslovovali podobné myšlienky.

Križanová - Koladová, Marušiak a Solženycyn sa vyslovili, že prestávajú chápať, čo sa deje vo svete. Odvtedy ubehlo viac ako 10 rokov - o čo viac to dnes môžeme konštatovať my, slovenskí spisovatelia?

Pripomínam aj zabudnutého Pavla Lička, ktorý v roku 1967 navštívil Solženicyna, urobil s ním reportáž v Kultúrnom živote a preniesol na Západ jeho knihy, najmä Rakovinové oddelenie, za ktoré dostal v roku 1970 Nobelovu cenu. Po roku 1968 to komunisti Ličkovi spočítali, „naparili“ mu dva roky väzenia. Po prepustení žil izolovaný, zomrel ako 88-ročný v roku 1988.

Solženycyn sníval o systéme „ kde by si ľudia mohli sami zariadiť svoj osud podľa svojho.“ Nechám na vašu úvahu, či dnes žijeme v takomto systéme? Rád však vyslovím svoj názor, že napriek všetkým obmedzeniam a problémom dneška, aj v tomto, nie dobrom systéme, možno slobodne a tvorivo žiť a pracovať.

Práca Predstavenstva Spolku slovenských spisovateľov sa zefektívnila. Oceňujem prácu redaktorov Literárneho týždenníka, jeho úroveň sa skvalitnila,

rovnako aj časopis Dotyky a jeho podporu mladých literátov. Mrzí ma, že viazne naša spolupráca s Literárnym informačným centrom, mali by sme sa stretnúť s jeho vedením a vysvetliť si niektoré otázky. Treba nadviazať užší kontakt aj s Ministerstvom kultúry. Poukážme na divnú prax Fondu na podporu umenia, s čudným obsadením jeho komisií, aj na prípad nášho zaslúžilého člena Sergeja Makaru, ktorý bol nominovaný za SSS do jednej z fondových komisií a po vykonaní veľkej hodnotiacej práce jeho nomináciu náhle zrušili.

Rozštiepenosť spisovateľskej obce pretrváva. Je nutné sa snažiť o lepšiu spoluprácu s ostatnými spisovateľskými

organizáciami, sme na jednej lodi. SSS je najstaršou a najaktívnejšou organizáciou s najväčším počtom členov. Treba do členstva a činnosti viac pritiahnúť mladých autorov. Ako príklad jednoty udávam neformálny Pi - klub, kde sa asi 20 členov, spisovateľov, umelcov a hudobníkov pravidelne stretáva a vzájomne podporuje, bez ohľadu na svoju minulosť, politické alebo náboženské názory.

V dnešných mediálnych manipuláciách, tlaku reklamy a marketingu je potrebné, aby spisovatelia viac pracovali na internete - na Facebooku, Twitteri, Instagrame, v blogovaní. K talentu patrí aj schopnosť sa presadiť!

(Red)

Nová kniha Jozefa Mikloška (pevná väzba, 333 strán, 130 fotografií) sa dá kúpiť v knižkupectvách za 12,90 Euro alebo ju možno objednať na mikloskojozef@gmail.com za 7 Euro + poštovné.

Jej promócia bude **17.októbra, o 18.00, v Pálffyho paláci na Zámockej ul. v Bratislave** a aj počas tohoročnej výstavy **Bibliotéka v bratislavskej Inchebe**.

ŠPORTOVÝ DEŇ V PARTIZÁNSKOM

Klub kresťanských seniorov Partizánske – mesto v úzkej a úspešnej spolupráci so školou na Veľkej okružnej usporiadal v máji športový deň. Podujatie sa mohlo uskutočniť za výdatnej pomoci sponzorov vrátane mesta Partizánske.

Toto športové podujatie malo dve časti. Jednak prvý ročník bežeckých pretekov o pohár Združenia kresťanských seniorov na 10 a 4 km so štartom a cieľom v areály školy na Veľkej okružnej. Pretekalo sa v troch kategóriách mužov a žien s tým, že hlavná kategória bola seniori nad 60 rokov. Zúčastnilo sa spolu 23 bežcov z mesta a blízkeho okolia.

Druhou časťou podujatia boli športové hry kresťanských seniorov, na ktorých sa zúčastnili kluby ZKS z Trenčína, Považskej Bystrice, Banskej Bystrice, Pruského, Dubnice nad Váhom, Bratislavy a Partizánskeho. Súťažilo viac ako 70 pretekárov v šiestich ženských aj mužských disciplínach. Najúspešnejším bol klub z domáceho Partizánskeho so ziskom 4 zlatých, 2 strieborných a 3 bronzových medailí. Čo do počtu medailí bol najúspešnejší klub z Trenčína so ziskom desiatich, ale mal iba 2 prvé miesta.

VYDARENÉ PODUJATIE

Podujatie, ktorému prialo počasie, sa vydarilo a účastníci si pochutnali aj na

výbornom guláši, ktorý navarili členky klubu ZKS Partizánske-mesto na čele s pani Tonkou Husárovou a Betkou Fraňovou. Z úst viacerých bolo počuť, že je to pekné podujatie a kvitovali snahu usporiadateľov niečo také zrealizovať. Prišli viacerí hostia, medzi nimi poslanci mestského zastupiteľstva Tomáš Merašický a Ľubomír Beňo.

Výbor klubu a organizačný výbor oboch častí podujatia chce poďakovať všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom zúčastnili na realizácii športového dňa.

Úprimná vďaka patrí riaditeľke školy pani Beňušovej, pani Medekovej a tiež pánovi školníkovi s manželkou za ich veľkú ochotu. Vďaka patrí tiež všetkým sponzorom vrátane mesta Partizánske, ktorí na podujatie prispeli či už finančne alebo vecnými cenami a príslušníkom mestskej polície za zabezpečenie bežeckých pretekov. Všetkým účastníkom patrí uznanie za ich férové zápolenie a verím, že si odniesli priaznivé spomienky. Seniori ukázali, že aj pri svojom veku vedú s chuťou zápoliť a majú v sebe športového ducha.

Stanislav Husár,
predseda klubu ZKS Partizánske-mesto

NA PÚTI V LEVOČI

Foto: Michal Koniar

